

TER GELEGENHEID VAN DE SAMENVOEGING VAN HARDINXVELD-GIESSENDAM

HANDEL

AMBACHT

programma van de

manifestatie

GEMEENTE

INDUSTRIE

ONTWERP JEAN C. BORSJE

MEDEDELINGENBLAD

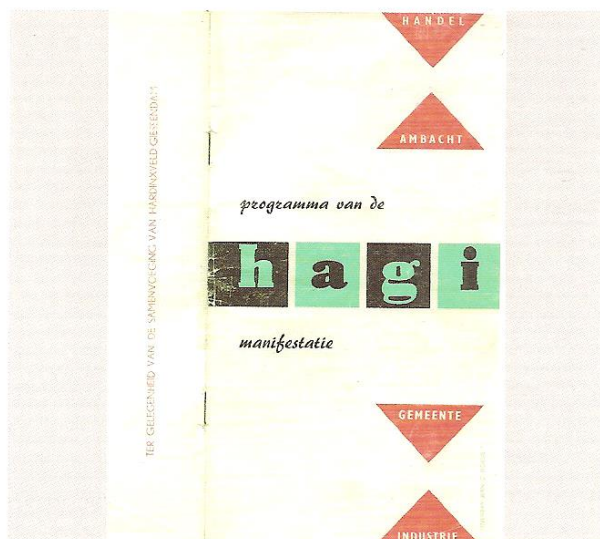
HISTORISCHE VERENIGING HARDINXVELD-GIESSENDAM

Jaargang 39 • Nummer 1 • Zomer 2017

INHOUDSOPGAVE

Van de voorzitter	1
Mededelingen	2
Herinnering	4
Verslag presentatie bakkersboek	5
Lezing bij presentatie bakkersboek	6
Reacties op het bakkersboek	12
Bakkerij Stout	18
Verslag ledenvergadering	20
Genealogie	22
De hooiharken- en stelenfabriek	30
Dialect	32
Wie (her)kent?	33
Het interview	34
Recensies	36
Activiteiten en exposities	38
Schenkingen	40

De voorkant van een programmaboekje dat Jan Borsje 60 jaar geleden ontworpen heeft voor het feest van de samenvoeging van Hardinxveld en Giessendam.

COLOFON

Uitgever:

Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam

Eindredactie:

A. van Lopik-de Jong

Redactieleden:

W.F. van de Bree-Ooms,
A. Dubbeldam-van der Waal van Dijk,
M.J.H. de Haan,
A. van Lopik-de Jong,
J.F. Teeuw-van der Plas

Foto's:

Fotoarchief Historische Vereniging, Freke Corten,
Evert van Lopik, Gert Romijn, e.a.

Vormgeving en opmaak:

Lianne van der Hoff Grafisch Ontwerp
www.liannevanderhoff.nl

Druk & oplage:

De Groot Drukkerij, Goudriaan. 1000 ex.

Redactieadres:

E-mail: info@hv-hardinxveld-giessendam.nl

Het mededelingenblad verschijnt tweemaal per jaar en is gratis voor leden en zusterorganisaties.

Losse verkoopprijs: € 3,50

Copyright:

Overname van artikelen of gedeelten daarvan is toegestaan mits vermelding van de bron en toezending van een exemplaar.

Bestuur:

Jan van Bennekum	Venusstraat 53	3371 TN H'veld-G'dam	0184 - 617826
Joh. van den Bout	Rivierdijk 197	3372 BM H'veld-G'dam	0184 - 616450 (waarnemend voorzitter)
W. F. van de Bree-Ooms	Buitendams 77	3371 BB H'veld-G'dam	0184 - 614563 (secretaris)
M. J. A. de Haan	Buitendams 4	3371 BL H'veld-G'dam	0184 - 616586 (archivaris)
A. Kampman-Timmer	Van Leeuwenhoekstraat 71	2984 EG Ridderkerk	0180 - 428594 (penningmeester)
A. van Lopik-de Jong	Damstraat 1	3371 AC H'veld-G'dam	0184 - 612232 (eindredacteur)
N. Scheijgrond	Fosforstraat 3	5651 HK Eindhoven	06 - 81247107

De minimumcontributie bedraagt €15,00 per jaar. Voor leden tot 18 jaar en ouder dan 65 jaar €12,50. Bankrekening: NL65 RABO 0325 0991 38 of NL68 INGB 0003 8796 69. Bij elke betaling s.v.p. duidelijk uw lidnummer vermelden en het bedrag dat u betaalt. Donaties zien wij graag tegemoet. Zie voor meer info: www.hv-hardinxveld-giessendam.nl

VAN DE VOORZITTER

Johan van den Bout

Zou ik dat maar kunnen schrijven. Deze functie is nog steeds vacant. Het laatste deel van 2016 heb ik mij van deze taak gekweten en de eerste helft van 2017. Na de zomer gaat een ander bestuurslid de voorzittershamer overnemen. Door toerbeurt hopen wij zo de pijn te verzachten en te wachten op een man of vrouw die onze mooie Historische Vereniging met haar vele leden op een frisse en moderne manier zou willen leiden. Met genoeg sturen wij u het Mededelingenblad Zomer 2017, jaargang 39. We kijken uit naar het kroonjaar.

Dit jaar hebben we al verschillende successen geboekt. Een mooi boek is uitgebracht: BROOD-NODIG, 100 jaar bakkers van Hardinxveld, Giessendam en Giessen-Oudekerk. Een boek waar heel veel positieve reacties op gekomen zijn.

Dan de lezing van de heer Ko Blok op 25 maart jl. over de historische binnenvaart. Gezien de opkomst een heel groot succes.

De braderie in de Peulenstraat gaat ook nooit aan onze Vereniging voorbij en in september zullen er weer verschillende activiteiten in ons HIC en in De Witte Zwaan plaatsvinden in verband met Open Monumentendag. Het thema dit jaar is Boeren, Burgers en Buitenlui.

Boeken uitgeven of speciale uitgaven in de Historische Reeks over allerlei historische onderwerpen, onze Vereniging heeft zich daar altijd op toegelegd om deze zo interessant mogelijk en zo verzorgd mogelijk het licht te doen zien. Dit jaar komen we met iets nieuws: een historisch boek voor de jeugd. Een speciale periode, een zwarte bladzijde uit onze dorpsgeschiedenis in boekvorm voor kinderen van groep 7 en 8, verluchtigd met mooie illustraties in kleur.

Ook zullen wij tijdens het HaGi-festival van ons laten horen.

U begrijpt dat voor al deze activiteiten veel denkwerk en overleg nodig is en dat daar mensen voor nodig zijn die daar hun tijd aan willen geven. Die mensen hebben we wel, maar te weinig. Als interim-voorzitter doe ik een beroep op u om eens na te

De heren Dubbeldam en De Bruin verzorgen de post voor de 870 leden van onze Vereniging. Het Bakkersboek was een speciale klus die veel aandacht en zorg nodig had.

denken of u misschien nog tijd heeft om tot ons bestuur toe te treden of vrijwilliger te worden. Op een ledenaantal van 870 moet dat toch lukken. Er zijn zoveel zaken die aandacht vragen en die momenteel blijven liggen. We hebben ook een gezellige club en wie weet maakt u het nog gezelliger.....

Ik wens u namens het bestuur een mooie zomer, een goede vakantie en veel leesplezier toe.

MEDEDELINGEN EN ACTIVITEITEN

VETERANENBIJEENKOMST 2016

Het lijkt alweer zo lang geleden, juni 2016, toch kijken de veteranen er altijd weer naar uit en geven graag gehoor aan de uitnodiging van het gemeentebestuur.

Gert Romijn

Deze tweede bijeenkomst in Kampanje (eerder vond deze in het gemeentehuis plaats) is rond het middaguur georganiseerd, daarom is er ook een lunch geregeld.

In Hardinxveld-Giessendam staan ongeveer 80 veteranen geregistreerd. Tweeëntwintig van hen hebben de trip naar Kampanje, al dan niet met behulp van een stok of rollator, gemaakt. In de hal worden de mannen ontvangen door twee dames van de gemeente: Edith van der Hoogt en Nelleke Jongenelen. Zij zorgen dat iedere veteraan een witte anjer op zijn revers krijgt. Als die zit, lopen ze verder de zaal in, zoekend naar een plaatsje aan de ronde, opgemaakte tafels. Er volgt een knipoog of een hand, want zij kennen elkaar hun leven lang al. Deze bijeenkomsten blijven toch een beetje bijzonder.

Er wordt druk gepraat door de kameraden en een verslaggever van Het Kompas schuift dan bij de een en dan bij de ander aan tafel om de verhalen uit de eerste hand en uit eigen mond te horen. En verhalen hebben ze genoeg! Na enige tijd komt het voltallige College binnen, voorop burgemeester Augusteijn, gevolgd door de wethouders Baggerman, Van Houwelingen en Boerman. Ook de gemeentesecretaris is van de partij. Ze gaan de tafels langs en maken korter of langer een praatje, iets wat door de aanwezigen zichtbaar op prijs wordt gesteld.

Dan neemt de burgemeester plaats achter het kathedraal en heet iedereen welkom. Hij vindt het mooi dat deze bijeenkomst een traditie wordt en hoopt dat de nieuwe burgemeester Heijkoop hier volgend jaar mee door zal gaan. Dan dwaalt zijn blik richting Teun Sluimer, die in 2015 nog een gloedvol betoog hield over zijn verblijf op Nieuw-Guinea, "de mooiste tijd uit mijn leven" zei hij toen. Je ziet een ietwat verbaasde oud-voorzitter van de Historische Vereniging nu denken: "Waar wil de burgemeester heen?" Dat

Lintjesregen

wordt al snel duidelijk, want "na het verhaal van Teun in 2015," zo zegt de heer Augusteijn "blijken we een heuse Nieuw-Guinea veteraan in ons midden te hebben. Hij heeft dat nooit van de daken geschreeuwd, maar het is wel zo!"

Dan komt het hoge woord eruit: er bestaat namelijk een Nieuw-Guinea herinneringskruis en namens de minister van Rijksoverheid wordt dat hier aan Teun Sluimer uitgereikt. De burgemeester houdt nog een korte uiteenzetting over het wel en wee van die jongens daar zo ver van huis. Teun zou er volgens eigen zeggen schrijver geweest zijn, maar de vraag is of dat wel klopt, "want volgens mij ben jij meer een prater" stelt de burgemeester. Hilariteit alom. Vervolgens worden de versierselen bij een glunderende Teun Sluimer opgespeld en voor zijn vrouw is er een mooi boekje.

Teun, de prater, kan het niet laten om toch de microfoon nog even te pakken, want juist dat woord herinnering vindt hij heel belangrijk. Bij een volgende gelegenheid zou hij graag zien dat anderen ook iets over hun ervaringen vertellen. Tussen de soep en de broodjes door gaan de verhalen daarna gretig over de tafel.

Een andere spreker is wethouder Boerman. Zijn zoon is ook uitgezonden geweest, onder andere naar Afghanistan. Op een heel bescheiden manier geeft hij een inkijkje achter de schermen. Dat is een schril contrast: de veteranen die vandaag hier zitten en de jongens die nu uitgezonden worden. De tachtigers en negentigers die hier aanwezig zijn, werden destijds op een boot gezet,

bijna onwetend wat hun te wachten stond. De jongens en meisjes van negentien en twintig nu krijgen een compleet boekwerk onder ogen met informatie over echt alles: het land, de cultuur, de temperatuur, de bevolking enz. Ook voor het thuisfront zijn er allerlei vragen die variëren van verzekering tot bankpas, maar ook of je zoon of dochter met militaire eer begraven wil worden. "En dan ben je negentien jaar, hé", benadrukt Boerman nog maar eens.

Er wordt met aandacht geluisterd, dit komt wel binnen. Als "buitenstaander" heb je daar gewoon geen weet van.

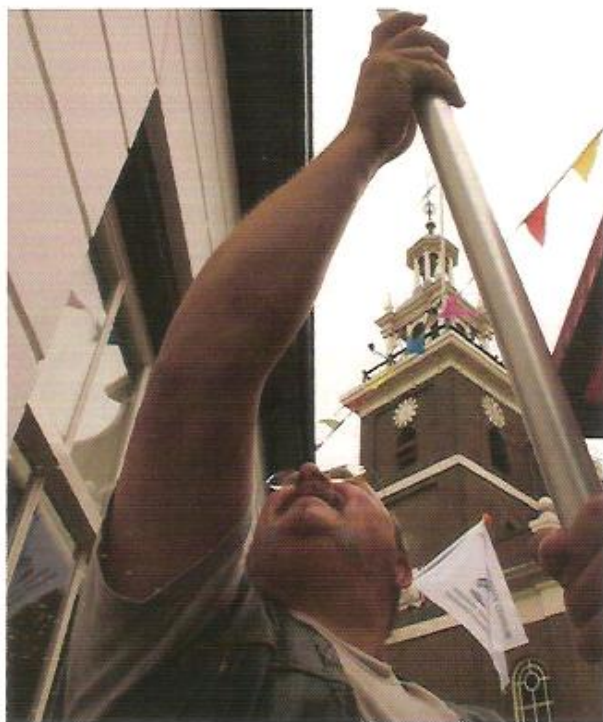
Het is inmiddels half twee. Burgemeester Augusteijn heeft de bijeenkomst besloten nadat hij nog een rondje koffie beloofd heeft. Als die op is, vertrekken de meesten weer zoals ze gekomen zijn: rustig aan. De een gaat met eigen vervoer, voor de ander komt een taxi. Voor de gehuldigde veteraan, Teun Sluimer, rijdt zijn vrouw de auto voor.... Verschil moet er zijn.

In april 2017 mocht onze oud-voorzitter Teun Sluimer nog een koninklijke onderscheiding ontvangen tijdens de jaarlijkse lintjesregen. Van harte gefeliciteerd! Teun, je jasje wordt te klein.....

BRADERIE EN NIEUW BESTUURSLID

De braderie was dit jaar op zaterdag 17 juni. Traditiegetrouw op de 3e zaterdag van de maand juni. Een gezellige dag in de Peulenstraat met prachtig weer dit jaar. Veel mensen op de been die ook een kijkje kwamen nemen bij onze kraam of de winkel instapten. Het leverde ook nog een nieuw lid op.

Braderie 2017

Jan van Bennekum

's Morgens vroeg werd de vlag uitgehangen door ons nieuwe bestuurslid Jan van Bennekum. Al jaren lid van onze vereniging en nu komt hij ons versterken bij al het werk dat er te doen is. Welkom Jan!

OPEN MONUMENTENDAG

Het thema dit jaar is Boeren, Burgers en Buitenlui en de datum van de Open Monumentendag is zaterdag 9 september 2017.

De Historische Vereniging werkt ook mee om deze dag tot een succes te maken in ons dorp. In Herberg De Witte Swaen, hoek Peulenstraat – Damstraat zullen historische films vertoond worden en er zullen selfies te bewonderen zijn.

Ons Historisch Informatie Centrum is de hele dag open en er zal een omroeper door het dorp gaan. Museum De Koperen Knop organiseert ook allerlei activiteiten.

DAG VAN DE OUDEREN

Donderdagmiddag 5 oktober zijn ook wij weer in de Sporthal De Wielewaal aanwezig om u te ontmoeten.

60 JAAR HARDINXVELD-GIESSENDAM

De Historische Vereniging heeft voor dit evenement een Dam-ontbijt bedacht. Samen met Servanda en eventuele andere organisaties, gaan we 's morgens op de meest historische plaats voor dit evenement, de Dam, ontbijten met 100 mensen.

De Dam is de verbinding tussen Giessendam en Hardinxveld. De grenspaal staat hier nog altijd als getuige van het feit dat het vroeger twee dorpen waren. De grenspaal staat aan de kant van Giessendam, de kerk staat op Hardinxveldse grond.

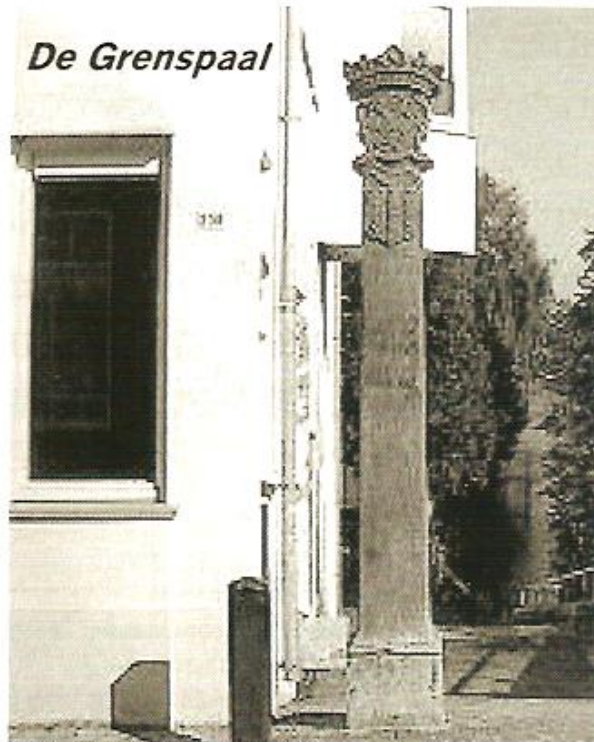
IN MEMORIAM

Bestuurslid van het eerste uur

Henk Klop

kunstenaar

De Grenspaal

Rijksmonument

HERINNERINGEN

Contributie

Ongeveer 100 leden hebben de contributie voor 2017 nog niet betaald. Controleert u even of u dat soms bent?

Hartelijk dank!

De penningmeester

Genealogische Werkgroep

De Genealogische Werkgroep heeft geen vast spreekuur meer. U kunt leden van de Werkgroep om advies vragen tijdens de openingstijden van het Historisch Informatie Centrum, Peulenstraat 243, iedere zaterdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur en op afspraak. Voor een afspraak kunt u contact opnemen met de heer Arie Verhoef, e-mailadres: a.l.verhoef@hetnet.nl

Het Historisch Informatie Centrum is ook telefonisch te bereiken en wel op nummer 0184-632956, alleen tijdens openingstijden.

VERSLAG PRESENTATIE BAKKERSBOEK

Freke Corten

Na jaren van voorbereiding is op 25 maart het eerste exemplaar van het boek BROOD-NODIG ten doop gehouden, een publicatie gewijd aan de vele bakkers die binnen onze dorpen werkzaam zijn geweest in de loop van de afgelopen ca. 100 jaar. Deze plechtigheid vond plaats in museum De Koperen Knop waar het eerste exemplaar werd aangeboden aan mevrouw Heijkoop. Dit naar analogie van een vergelijkbare handeling die vele jaren geleden werd verricht door mevrouw Brinkman, de echtgenote van de toenmalige burgemeester naar aanleiding van de feestelijke opening van de SABA de bakkerij van de Samenwerkende Bakkers van Hardinxveld-Giessendam.

Het aansnijden van het brood werd vooraf gegaan na een openingswoord door onze voorzitter Johan van den Bout, door een inleiding met een powerpoint presentatie door ons bestuurslid en eindredacteur en medeauteur van het boek Alie van Lopik-de Jong. Tot de genodigden behoorden, behalve vertegenwoordigers van het gemeentebestuur, ook veel nakomelingen van de bakkers die in het boek aan de orde komen en natuurlijk vertegenwoordigers van de enige nog volledig werkzame bakker binnen onze gemeente, de familie Soeteman.

Natuurlijk werden ook enkele mensen in het zonnetje gezet en wel Jannie Teeuw en Joop de Bruin. Zij kregen een bloemetje en een exemplaar van het boek voor hun bijdragen aan dit bakkersboek. Alie van Lopik-de Jong kreeg een bloemetje uit handen van ons bestuurslid Willy van de Bree. Evert van Lopik heeft dit mooie boek vormgegeven.

Na afloop was er gelegenheid voor de genodigden om het boek tegen gereduceerde prijs aan te schaffen en was er een gratis exemplaar beschikbaar voor allen die op enigerlei wijze hadden bijgedragen aan de totstandkoming van deze publicatie. Het boek beslaat 136 pagina's en is verluchtigd met vele foto's, het is gebonden en heeft een harde kft. Op zaterdagmorgen is het verkrijgbaar bij onze vereniging voor de prijs van €17,50. Ons Historisch Informatie Centrum in de Peulenstraat is dan geopend van 10.00 tot 12.00 uur. Leden van onze vereniging hebben het boek gratis thuisgestuurd gekregen.

Het burgermeestersechtpaar genoot zichtbaar van de uitreiking van het boek. Het was dan ook een drukte van belang en iedereen had nog wel verhalen die los kwamen toen er zoveel bakkers en/of nakomelingen bij elkaar waren bij een kopje koffie en een lekker stuk krentenbrood.

Mevrouw Jolanda Heijkoop snijdt een meterslang krentenbrood aan bij de presentatie van het bakkersboek BROODNODIG, dit naar het voorbeeld van mevrouw Brinkman die hetzelfde deed bij de opening van de SABA in 1964.

LEZING BIJ DE PRESENTATIE VAN HET BAKKERSBOEK

Door Alie van Lopik-de Jong

Geachte aanwezigen, college van burgemeester en wethouders, in het bijzonder burgemeester Heijkoop en mevrouw Heijkoop, wethouder Baggerman, wethouder Boerman met uw echtgenote, bakkersechtparen, bakkersfamilies en alle nazaten van bakkersfamilies die zijn uitgenodigd voor deze middag.

DIT BOEK VERSCHIJNT OP HET JUISTE MOMENT

Warme bakkers behoren in ons dorp bijna tot het verleden. U bent verbaasd?

Eerst iets over onze Historische Vereniging. Onze vereniging heeft veel leden. Om en nabij de 860 en deze wonen tot in Australië aan toe. We bestaan als vereniging bijna 40 jaar. We hebben een eigen "winkel", het HIC. Niet in dit museum, De Koperen Knop, maar wij participeren hierin wel, zoals in de smederij en wij hebben in de schuur hier ons opslagdepot. Ons Historisch Informatie Centrum is in de Peulenstraat schuin tegenover de Ned. Hervormde Kerk. Peulenstraat 243 en altijd op zaterdagmorgen geopend van 10.00 tot 12.00 uur.

Ongeveer drie jaar geleden is het idee voor dit boek geboren en heeft de HV een oproep geplaatst in ons Mededelingenblad met de vraag of

bakkersfamilies informatie toe wilden sturen. Tekst en foto's. Daar kwamen enkele enthousiaste reacties op. O.a. van de familie Van Tricht. Vader was jarenlang voorzitter van de Bakkersvereniging hier ter plaatse; van familie Van Mill, een bakkerij in de Peulenstraat naast de Hervormde Kerk, vier generaties lang, van Peter van Wijngaarden, in dienst geweest bij bakker Benders, een bakkersgeslacht in de Peulenstraat vanaf 1850. We ontvingen ook een prachtig artikel van familie Vlot, de bakkerij die gevestigd was aan wat we nu noemen Peulenstraat Zuid. En een mooi artikel van Ronald van Roeden. Welke bakker was dat? Bakkerij Franck, vooraan in Buitendams. En toen werd het stil.

Door privé-omstandigheden besloot ons redactielid Janny Teeuw uit het bestuur te stappen. Blijkbaar kreeg men toen mij in beeld. Als fris gepensioneerd docent Nederlands, met nog maar een enkele

bestuurlijke functies in het vrijwilligerscircuit, zoals voorzitter van De Zonnebloem, bestuurslid PCOB en nog zo het een en ander, dat zal ik u besparen, dacht ik als enthousiast mens, een leuke functie erbij. Ik neem het stokje van Janny over. Het Mededelingenblad verzorgen. Eindredacteur. Daar was ik voor ingehuurd. Leuk!

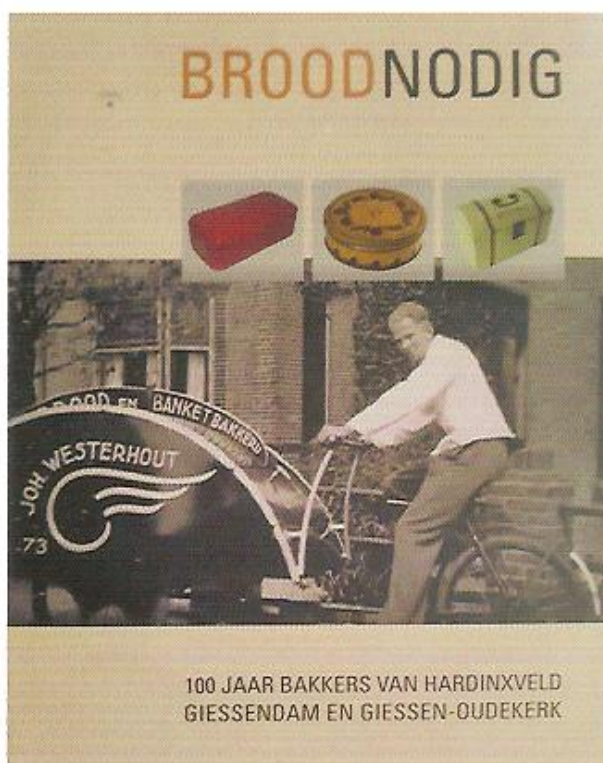
Een bakkersboek? Nou ja, dat doen we er ook nog bij. Lijkt me interessant. Het heeft mij de hele winter beziggehouden en bijna mijn nachtrust gekost. Stress. Zoveel bakkers Noordermeer, Van Ballegooijen, Van Bergeijk. Peet, Jan, Wim, Dick. Wie was wie? Heb je bakker Stout ook in het boek staan? Overall informatie gezocht. De kopij van het boek lag bij de drukker en er dook een mevrouw Stout van 81 jaar op, ook nog lid van onze vereniging, wonend te Eindhoven. Mijn vader staat er toch wel in? Nee, dus. Mevrouw heeft nooit op onze oproepen gereageerd. Zo zullen er nog wel meer gaten in het boek te vinden zijn. Helaas. Ik heb alle publicaties van onze vereniging doorgelezen. Dan schrijft Klaas Leenman in Buitendams Huis-ter-om-op over een bakker Meier aan de zuidkant van Buitendams en ook nog over weer een bakker Noordermeer. "Stoppen", zei Arnold de Haan tegen mij. "Het hoeft geen wetenschappelijk werk te worden." Maar ik zocht toch naar volledigheid.

Dan nog iets over de titel voor het boek. Dat was ook niet zo gemakkelijk om die te bedenken. Uiteindelijk kwam Willy van de Bree, bestuurslid en secretaresse van onze Vereniging met BROODNODIG en hebben we voor deze naam gekozen. Deze naam geeft weer dat het brood nodig is voor onze gezondheid, maar ook dat boek uit moest komen. Dit was mijn inleiding.

Wat fijn dat u hier met zovelen bent. Want voor u hebben we deze middag georganiseerd. Een bakkersreünie. Janny Teeuw en Joop de Bruin hebben een groot aandeel geleverd aan de totstandkoming van dit boek. Ondanks dat Janny uit het bestuur is gegaan en heel veel verdrietige dingen heeft meegemaakt heeft ze mij met raad en daad bijgestaan. Interviews afgenomen, artikelen geschreven. Heel veel dank Janny. Joop de Bruin heeft monnikenwerk verricht. Als u straks het boek mee naar huis hebt genomen,

dan ziet u in het midden van het boek 20 'saaië bladzijden', alleen maar tekst. Die zijn van Joop. Toch is dit de wetenschappelijke kern van het boek. Je kunt hier lezen hoe vroeger de verzuiling van Nederland tot in de keuze van je bakker was doorgedrongen. De meeste mensen kozen een bakker, een timmerman, een kruidenier op grond van hun kerkelijke gezindte. Dat was mede een reden dat er zoveel bakkers een bestaan konden hebben. Ook door de grote gezinnen die er waren en het ontbreken van supermarkten. Behoorde je nu niet tot een kerk, want ook toen was niet iedereen aan een kerk verbonden, dan had je wel een andere reden waarom je voor een bepaalde bakker koos. Als je die bewegingen in kaart zou brengen en dat kan in het digitale tijdperk, hoe bakkers, slagers en wat niet meer en dat is duidelijk verwoord in het boek, het hele dorp doorgereden zijn van Den Bout naar De Kaai om een broodje te bezorgen, dan zou men versteld staan.

Bij ons thuis kwam Van Tricht aan de deur. Ik denk dat ze bij Van Tricht van de hervormde kerk waren? Nee? Dan was bakker Van Tricht waarschijnlijk bij de brandweer. Mijn vader was commandant van de brandweer en dan heeft hij dat boven de kerk

Johan van den Bout opent de middag.

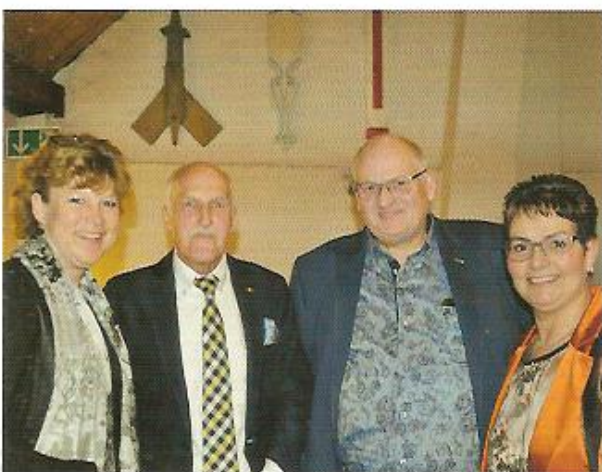

Een zaal vol genodigden.

Alie van Lopik houdt eerst een powerpoint-presentatie

Midden: De laatste twee warme bakkers van het dorp, Soeteman en De Krijger.

Onder: Alie van Lopik, Joop de Bruin, Janny Teeuw, Jolanda Heijkoop

laten gaan (!). Bij Sluimer kocht hij schoenen en bij Smit de vis, allemaal brandweerlieden. Maar moeder kocht ook bij Benders. Want die verkocht Droste chocola. Ik moest altijd korenaren gaan halen. En bij Kruizenga bitterkoekjes.

Joop heeft een samenvatting gemaakt van het Notulenschrift van de Bakkersvereniging. Dit notulenschrift is altijd bewaard gebleven door de familie Van Tricht. De geciteerde stukken heeft Joop met de soms foutieve spelling van de notulist, letterlijk overgenomen. Een interessant schrift, waar je de hele ontwikkeling in kunt lezen die bakkers van zelfstandig bakker met klanten door het hele dorp, meestal verbonden door zakelijke of kerkelijke achtergrond, overgaan tot het stichten van een gezamenlijke bakkerij, De SABA. Ook van de op- en ondergang van deze SABA heeft Joop in dit boek een breed historisch verslag gemaakt, dat nu voor de historie van ons dorp is vastgelegd. Dank Joop voor de prettige samenwerking.

En dan de vormgeving van het boek. Die is gedaan door mijn echtgenoot Evert van Lopik. U begrijpt dat dat de moeilijkste persoon was om mee samen te werken (!) Zeker toen onze computer vlak voor de kopij naar de drukker zou gaan het plotseling begaf en we vreesden al ons werk voor niets gedaan te hebben. Veel steun en advies hebben we ontvangen van de medewerkers van drukkerij Tuijtel. Dank.

Nu eindelijk naar mijn constatering die ik in het begin van mijn toespraak deed:
DIT BOEK VERSCHIJNT OP HET JUISTE MOMENT. Brood staat momenteel overal in de belangstelling. Positief en negatief. De vele soorten brood die er zijn, maar denk ook maar aan de mensen die glutenallergieën hebben en aan het gemanipuleerde graan dat ter discussie staat. Denkt u maar aan het tv-programma bij Max over de bakkers in de landen van Europa. En Heineken die vorige week kwam met brood gemaakt van biergist dat momenteel te koop is in een eigen bakkerszaak in Amsterdam.

Maar nu naar ons dorp. Van de vele warme bakkers die er in onze dorpen zijn geweest, is er nog maar een overgebleven. Dat is bakker Soeteman.

Bakker De Krijger is er ook nog. Telg uit een oud Giessendams bakkersgeslacht, maar met zijn 69 jaren is zijn zaak nog maar enkele dagen per week open en bakt hij alleen nog bruin en wit brood en bolletjes. Een zeer beperkt assortiment.

Bakkers historie? Ja, warme bakkers zijn in ons dorp bijna historie. Hoe vreemd klinkt dit in een tijd dat

je wel 50 soorten brood kunt kopen, een crois-santje, een stokbrood, een ciabatta en ga zo maar door. Wij leggen met dit boek de geschiedenis van 100 jaar warme bakkers vast, maar eren hen hier bovenal mee. Mensen die voor dag en dauw zijn opgestaan om ons te voorzien van ons dagelijks brood en van onze lekkernijen. Dat is een prachtig boek waard.

Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam

Secretariaat: Buitendams 77, 3371 BB Hardinxveld-Giessendam
Telefoon 0184 - 61 45 63 - Fax: 0184 - 61 15 89 - Web: www.hv-hardinxveld-giessendam.nl
NL65 RABO 0325 0991 38 - NL68 INGB 00038 79669

Familie P. Soeteman
Prinsenweer 42
3363 JK Sliedrecht

Hardinxveld-Giessendam,
31 maart 2017

Geachte familie Soeteman,

Hiermede willen wij u heel hartelijk dankzeggen voor het door u geschonken brood, dat zo'n prominente plaats innam bij de presentatie van het boek "Broodnodig". Ook onze dank voor de door u geschonken welbekende Soeteman-speculaasjes, die er evenals het brood als "koek" ingingen.

Wij mogen terugzien op een zeer geslaagde middag en hebben inmiddels veel lovende reacties ontvangen.

Ook uw medewerking, zowel aan het boek als aan de presentatiemiddag, heeft bijgedragen aan dit succes. Daarom nogmaals onze dank.

Met een vriendelijke groet,

namens het bestuur van de

Historische Vereniging
Hardinxveld-Giessendam

W.F. van de Bree-Ooms

REACTIES OP HET BAKKERSBOEK

We hebben heel veel positieve reacties gekregen op het bakkersboek BROODNODIG. Mensen die ons vertelden het boek in één adem te hebben uitgelezen. Ook veel mondelinge reacties, maar ook veel schriftelijke reacties bereikten ons. Een greep eruit:

Reactie van Arie Korevaar:

Bestuur,

Allereerst mijn complimenten voor het mooie boek dat we mochten ontvangen. Een boek waar we naar hebben uitgekeken. Dit is gewoon een kunstwerk. Voor mij omdat ik dingen daaruit nog heb meegemaakt, zoals datgene wat op blz. 66 en 67, die bakkerswagen (toen nog zonder naam erop) waar ik 's morgens het paard moest inspannen en die transportfiets met die grote mand voorop. Vol met brood of met speculaaspoppen die vaak gebroken er weer uit tevoorschijn kwamen.

Jammer dat er niet meer over de familie "Van Wijngaarden" in staat, maar er zal best nog meer van andere bakkers boven water komen. Ik heb daar gewerkt van 1947 t/m 1950 en daar zal ik mijn belevenissen nog wel eens over op papier zetten. Nogmaals mijn complimenten en ook van de familie Koorevaar uit het café Topsy:

Groetjes van Arie Koorevaar uit Gorinchem

Reactie van Prof. Dr. Kim Putters (directeur Sociaal Cultureel Planbureau) op Facebook:

Wat is een Historische Vereniging toch waardevol. Een boek over 100 jaar bakkers in Hardinxveld-Giessendam en Giessen-Oudekerk. De geschiedenis aan de hand van brood, ik kan er geen genoeg van krijgen. Prachtig!

Reactie van de heer Den Breejen

Helaas zijn we op nog een paar fouten opmerkzaam gemaakt. De heer Den Breejen uit de Thorbeckestraat heeft het volgende opgemerkt. Op blz. 50 staat dat de eerste paal geslagen is door C. Westerhout, maar deze bekende bakker heeft de eerste steen gelegd.

Reactie van G. de Vos

Geachte dames, heren,

Mijn complimenten betreffende de uitgave van het boek BROODNODIG. Als er ooit een herdruk van dit boek zou komen, is het aan te bevelen om de correcties op blad 12 en 123 door te voeren.

Met vriendelijke groet, G. de Vos.

Hartelijk dank voor deze opmerking. Helaas zijn er na vele correctieronden toch een paar fouten in het boek geslopen.

(redactie bakkersboek)

Reactie van Willy van de Bree:

Onze secretaresse Willy van de Bree loopt met post naar de brievenbus. Er komt een fietser aan over de HaGi-brug en de man roept uit de verte:

"Schitterend boek, ik stem op u hoor!"

Willy begreep het eerst niet, maar in die periode was de Rabobank bezig met de Rabo Clubkas Actie en kon men stemmen op verenigingen om zoveel mogelijk sponsorgeld binnen te halen. Zoveel te meer stemmen, zoveel te meer geld van de Rabobank Merwestroom. Wij deden als HV niet mee met deze actie.

Reactie van P.A. (Ton) Caljé:

Geacht Bestuur,

Met groot genoegen ontvang ik uw publicatie BROODNODIG. Het geeft weer wat meer kleur aan onze familiegeschiedenis.

Mijn moeder was Geertruida Neeltje van Ballegooijen (1898-1973). Haar vader Aalbert (1878-1951) kwam uit een bakkersfamilie in Sliedrecht. Bovenaan de Zeepstoep in Sliedrecht stond de bakkerij. Daar heeft Geertruida, of wel Grietje, in de winkel gestaan om brood aan de griendwerkers in de Biesbosch te verkopen die daar een week gingen werken. Heel vroeg, op maandagochtend, vertrokken ze. Aan de haven stond de meel- en veevoederfabriek Gebr. Van Ballegooijen.

Later trouwde Grietje met Piet Caljé en woonde met hem en haar zonen Joop, Albert en Ton in Hardinrveld, Peulenstraat B571/176, het huis met de Koperen Leuningen.

Bakker Jan (p.128 e.v. van de publicatie) (Sliedrecht 1876-1944 Giessendam) was een broer van Aalbert, beiden zonen van Cornelis (Aalst 1846-1917) en Grietje Keesmaat (1853-1904). Jan trouwde met Fijgje van Houwelingen (Giessendam 1876- 1936). Een dochter van Jan en Fijgje, Geertruida (Truus) Neeltje (1907-1958), getrouwd met Wim Huisman (1908-1919), was lange tijd ziek. Mijn broer Albert Caljé bekommerde zich om Truus en hield haar op gezette tijden gezelschap en ondanks de ernst van de ziekte werd er wel degelijk gelachen. Dat herinner ik mij als Bert thuis kwam en vertelde over zijn bezoek aan Truus.

Jan leverde op zaterdagmorgen brood bij de familie Caljé. Op andere dagen kwam er een andere bakker.

Met vriendelijke groeten,

P.A. (Ton) Caljé

Aanvulling uit het archief van Damen Shipyards:

Uit het archief van DAMEN Shipyards Gorinchem kwam nog een aanvulling op het hoofdstuk in het Bakkersboek over Stellingkorenmolens "De Hoop". Jan Damen, de vader van Kommer Damen, was erg geïnteresseerd in de historie van ons dorp en maakte tijdens zijn leven veel aantekeningen hierover.

Dit stukje zal hij geschreven hebben eind jaren '60, omdat de Molenstraat al aangelegd was. Het informatieve, aanvullende stukje over "De Hoop" als volgt:

"Deze molen stond op de plaats waar nu het politiebureau is in de Molenstraat en gebouwd in 1775. Eerst gebouwd als grondzeiler, later verhoogd tot stellingmolen om reden van niet voldoende windvang. Ze werd er niet mooier op. In 1870 kocht Piet Verhoef deze molen voor f 2000,-. In 1913 is bij een orkaan de molen op hol geslagen. De burgemeester die juist van een begrafenis kwam en de molenaar een verwijt maakte dat hij niet goed had opgelet, werd door deze de hoge hoed van het hoofd geslagen. Er is later een petroliemotor in geplaatst, doch de verdienste was gering. In 1935 kostte het laten malen van een zak tarwe 8 stuivers, daar bracht men het ook voor thuis. De molen is afgebroken in 1954".

**Reactie van de heer Lodewijk de Vos uit
Capelle a/d IJssel – zoon van bakker G. de Vos,
Rivierdijk B 109 – leeftijd 88 jaar**

In het Bakkersboek staat dat wij van deze familie niet veel weten. Inmiddels zijn wij hen op het spoor gekomen. Helaas te laat voor het boek.

Via de telefoon horen we van de heer Lodewijk de Vos hoe het de bakkersfamilie vergaan is in Rotterdam. Ook per brief beschrijft hij nog allerlei anekdotes. (redactie)

Het pand, Rivierdijk B 109, is afgebroken toen de familie al vertrokken was naar Rotterdam, om plaats te maken voor het kantoor van De Merwede. Het huis, annex bakkerij, stond ongeveer op de plaats waar de loopbrug het kantoorpand bereikt.

In 1936 is de familie naar Rotterdam verhuisd, Lodewijk was toen nog een schooljongen. De inkomsten uit de bakkerij waren niet voldoende om het grote gezin met negen kinderen te onderhouden. De oudste dochter werkte in die tijd al in Rotterdam en zij zette het vertrek in gang. Zij kwam met fantastische verhalen thuis. Zij werkte in de huishouding bij de rijke familie Swarttouw. De heer Hendrik Swarttouw was directeur van een groot stuwadoorsbedrijf. Elke

dag fietste zij heen en terug van de Rivierdijk naar haar dienstje aan de Maasboulevard in Rotterdam. Zij kwam thuis met verhalen over de mensen in de grote stad Rotterdam die 'niet werkten overdag, maar op straat liepen en altijd winkelden'.

De familie besloot de sprong te wagen en sloot de bakkerij in Hardinxveld en vertrok naar Rotterdam-Noord om daar een bakkerszaak te betrekken aan het Zwaanshals. De meisjes De Vos kregen het in het begin erg moeilijk in de grote stad. Zij werden nagekeken en soms uitgelachen om hun 'boerse' kleding. Moeder De Vos kreeg daar nog twee kinderen, zodoende bestond het gezin uit veertien personen. Het was eind jaren '30, ook crisistijd in Rotterdam en de zaken gingen niet zo goed als gedroomd, vooral niet toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Maar na 1947 braken de gouden tijden aan.

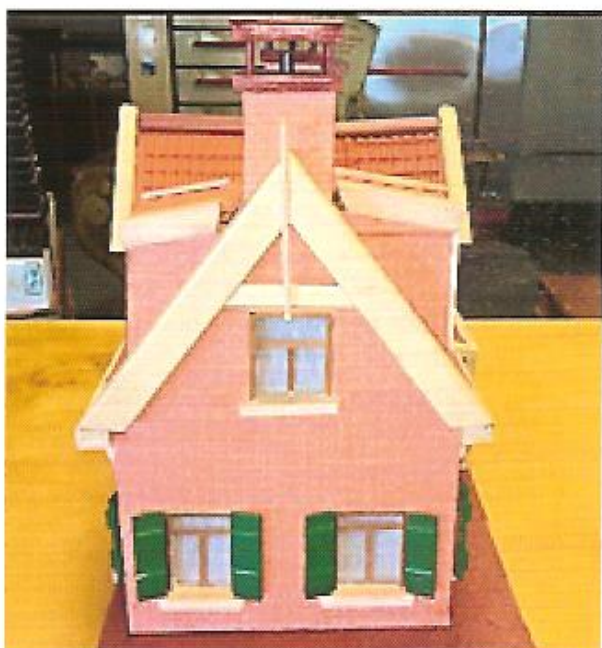
Er waren veel kinderen die de handen uit de mouwen konden steken. Op zaterdagavond gingen de jongens op de Coolsingel met de drie lege bakkers-kerries heen en weer rijden. Vader De Vos had deze wagens in 1948 gekocht. Daarop stond geschilderd dat het brood van De Vos het beste brood was van de stad. Zo trok de verkoop aan en stonden de klanten op een gegeven moment in rijen voor de deur, want de kwaliteit was goed, vooral het Zweedse wittebrood viel in de smaak.

In 1960 ging Verkade Wasa knäckebröd verkopen en De Vos was de eerste die dat afnam. De etalage werd Zweeds ingericht, er werden foto's van gemaakt en deze werden in een Zweeds dagblad geplaatst. Zodoende werd De Vos de grootste afnemer van het Verkade knäckebröd van Rotterdam en omgeving.

Ook de speculaas van De Vos ging zijn roem ver vooruit. Met het recept van vader De Vos bakt nu nog een kleinzoon heel veel speculaas in zijn fabriek in Oud-Beijerland, Speculaas-fabriek G. de Vos. Trots als hij nog is op zijn Hardinxveldse roots heeft hij een schaalmodel van het pand in zijn kantoor staan, waar ooit zijn grootvader een bakkerij is gestart, Rivierdijk B 109.

De heer Lodewijk de Vos nam samen met zijn zuster Aagje de bakkerij in Rotterdam Noord in 1962 van zijn vader over. Het was een drukke zaak. Op zaterdagen kwam het regelmatig voor dat er 500 klanten op zo'n dag waren geweest. Door de komst van mensen uit het buitenland gingen Lo en Aagje Turks brood verkopen, maar deze mensen hadden bijvoorbeeld geen f 3,50 over voor een ons bonbons en zo kwamen er Turkse en Marokkaanse bakkers in de wijk. In 1987 bestond de winkel aan de Zwaanshals 50 jaar. Lo en Aagje gingen met pensioen omdat er geen opvolging was. Zijn zus Aagje is in 2004 overleden.

Meneer De Vos blijft goede herinneringen bewaren aan zijn geboortedorp en komt zo nu en dan nog eens een kijkje nemen. Zo vertelt hij dat hij jaren geleden ook weer een keer naar ons dorp kwam en het er zoals van ouds gezellig en feestelijk was. Al keuvelend liep hij op met een meneer die hem uiteindelijk vroeg of hij hem kende. Nee, dat niet. Deze meneer vertelde hem dat hij de burgemeester was. Nou ja, daar keek meneer De Vos wel even van op. Het bleek burgemeester Brinkman te zijn. Het was juist tijd voor een lunch en hij werd hartelijk uitgenodigd om mee te gaan naar een zaaltje en kreeg als oud-Hardinxvelder ook een lunch aangeboden. Geweldig, toch?

Fout: De heer De Vos heeft natuurlijk een foutje in het bakkersboek ontdekt. De mooie foto op blz. 26, waarop bakker De Vos bij zijn hondenkar staat, met nonchalant een sigaretje in zijn mond, dat is zijn vader niet, dat zal een knecht zijn geweest.

Schaalmodellen van het pand Rivierdijk B 109

Logo speculaasfabriek

Rechts: Knecht van bakker De Vos met hondenkar.

Reactie op bakkerijen:

Wij woonden in het cafe Topsy van Jo en Piet Koorevaar waar nu de Rabobank staat. Tegenover ons een bakkerij, het huis staat er nu nog. (bakkerij Nout)

Een verhaal: "Willy, wil je even naar bakker Westerhout gaan om een half pondje speculaas te halen?" "Ja, maar Jo", zei mijn vader Piet dan tegen mijn moeder, "dan moet hij helemaal over het spoor in Giessendam om daar speculaas te halen, terwijl er een bakker tegenover ons huis is". "Ja, dat weet ik wel", zei mijn moeder, "maar die speculaas is daar zo lekker". "Grote onzin", zei mijn vader. "Dat jochie moet voor die speculaas helemaal daar naar toe". "Ga nu maar zei ze", en ik ging. Als kind weet je niet beter en je gehoorzaamde je moeder.

Op deze foto staat mijn moeder afgebeeld. Johanna Hommerson, roepnaam Jo, 20 jaar oud. Ze was als schoonmaakster in dienst bij de heer J. A. Busé, kassier van de Boerenleenbank in de Peulenstraat. Hier boent ze de stoep van dit grote pand met haar klompen aan. (1930) Johanna Hommerson trouwde met Piet Koorevaar.

Wil Koorevaar, Leerdam

Deze foto staat op blz. 93 in het Bakkersboek. De tekst in het bijschrift vermeldt dat de jongen die rechts staat Gerard van Iperen is. Het is Leendert van Iperen, een oudere broer.

Reactie van de heer Smit

De heer Smit kwam in het HIC op bezoek en wees ons op de foto die staat op blz. 115. Daarop staat zijn vader die door de Duitsers is doodgeschoten. De heer Smit vertelde ons dat het onderschrift bij de foto niet juist is.

Links staat zijn vader, de heer Smit, tweede helemaal achterin is bakker Van der Hoff en de vrouw rechts is zijn echtgenote. De jongen op de voorgrond met de schieter in zijn hand is onbekend.

Foutieve tekst bij de foto: Bakkerij Van der Hoff in Buitendams, later bakkerij De Grijp en vervolgens bakkerij Frank v.l.n.r Wout Smit, onbekend, bakker Van der Hoff, Mevr. Van der Hoff

Advertenties

In Publikatie 10 van onze Historische Reeks (juli 1983) "SWETS Tabak en daar blijf ik bij", keuze uit advertenties in Rondom de Giessen 1925 - 1950 vonden wij nog enkele aardige advertenties die in het bakkersboek ook een goede aanvulling waren geweest bij bepaalde hoofdstukken.

Ondergeteekende **J. A. ROOKHUIZEN** bakker te Giessen-Oudekerk bericht hiermede, onder dank aan zijn cliëntèle, dat hij zijn Zaak heeft overgedaan aan

W. LEEWIS

en beveelt zijn opvolger van harte in Uwe gunst aan.

J. A. ROOKHUIZEN.

GIESSENDAM, 13 April 1927.

Ondergeteekende **W. LEEWIS** bericht hiermede, dat hij de **bakkerszaak** van den heer **J. A. ROOKHUIZEN** te Giessen-Oudekerk heeft overgenomen.

Hij hoopt zich Uw vertrouwen waardig te maken en beveelt zich in Uwe gunst beleefd aan.

W. LEEWIS.

GIESSENDAM, 13 April 1927.

W. Leewis is een advertentie van 15-04-1927

Wij bieden U aan :

Met bon :

BOTERLETTERS, 1 broodbon (100 gram)
LETTEREINDJES, 2 voor een broodbon.
SPECULAASPOPPEN, 1 broodbon (100 gram)
KLETSKOPPEN, 2 ons voor 1 bloembon.
TAAI TAAI, per pak met cadeau.

Zonder bon :

SCHUIMPJES, 20 cent per ons,
BITTERKOEKJES, 18 cent per ons,
WELLINGTONS, 18 cent per ons,
WEESPERMOPPEN, 20 cent per ons,
SUIKERGOED, 14 cent per ons,
BORSTPLAAT, 14 cent per ons,

Aanbevelend,

M. STOUT

BAKKERIJ — HARDINXVELD

Sint-Nicolaas 29-11-1940

Ons succes is:

„Giessenrondjes”

18 cent per ons

VAN DER HOFF'S

BANKETBAKKERIJ - GIESSENDAM

TELEFOON 80

Van der Hoff 24-10-1930

Aan de bakkers van Giessendam en Hardinxveld.

Waarom kost een brood in Sliedrecht 26 cent en hier zuik een brood 32 cent?

Waarom moeten wij dus $\pm 20\%$ meer betalen, dan onze buren?

Dat WILLEN wij niet langer meer.

Denkt aan het spreekwoord: „De kruik gaat zóó lang te water, tot hij breekt”.

Verlaag dus onmiddellijk de prijzen, of wij richten een coöperatieve zaak op.

Eenige Ingezetenen van Giessendam en Hardinxveld.

advertentie Coop 21-02-1930

Voorkant van de bakkerij Rivierdijk B 498, met bakkersvrouw Lammegjen Stout-ten Napel en twee van haar dochters

BAKKERIJ STOUT

We wisten dat het bakkersboek niet compleet was, maar we konden geen gegevens vinden van de ontbrekende bakkers. Nu het boek klaar is komen er reacties en foto's los.

We hadden al eens gehoord dat er, iets verder waar nu het Gemeentehuis staat, Peulenstraat Zuid, ooit een bakker Stout een florerende zaak heeft gehad. We zijn op zoek gegaan naar foto's, maar nergens konden we in ons archief een foto van deze bakkerszaak vinden. Ook niet na navraag hier en daar.

Nadat het boek bij de leden was bezorgd, kregen we een reactie van een dochter van deze bakker

Stout, mevrouw Dinie Stout. Zij is lid van onze vereniging en woont al jaren niet meer in Hardinxveld. Zij heeft waarschijnlijk onze oproepen gemist. Inmiddels hebben we wat informatie, maar ook een aantal mooie foto's. Helaas kunnen ze niet meer in het boek geplaatst worden, maar als naschrift in het Mededelingenblad.

We weten nu dat de familie Stout uit Rouveen is gekomen om hier een bakkerij te beginnen. Bakker Stout ging op doktersadvies naar Zuid-Holland. In Rouveen beheerde hij een beschuifabriek. In Hardinxveld heeft hij nog even in beschuif gegrosierd maar hij is al gauw overgestapt op het bakken van brood, gebak, enz. in een hout gestookte oven. In de Tweede Wereldoorlog wilde hij niet voor de Duitsers bakken en gaf hij het brood vaak weg. Tot hij erachter kwam dat het brood daarna in de zwarte handel verkocht werd.

Mevrouw Lammegjen Stout-ten Napel

Bakker Marinus Stout

Midden: Achterkant van bakkerij Stout met Henny en Jenny Stout
Onder: Familie Stout

Hij was vaak zo druk bezig dat hij geen tijd had om te eten. Zijn eten werd dan opgewarmd en in de bakkerij bij hem gebracht. Dan at hij daar, gezeten op een lege meelzak. Zo kon hij ondertussen de oven in de gaten houden.

De verkoop ging bij hem voor alles. Was er een verjaardag in huiselijke kring die 's avonds gevierd werd, dan kon het gebeuren dat het gebak overdag uitverkocht was en de familie genoeg moesten nemen met een gewoon koekje bij de koffie. Toen bakker Stout met het bakken stopte is apparatuur van hem overgenomen door bakker Van Iperen. Ook verschillende van zijn recepten.

Voor de Tweede Wereldoorlog werkte Hans Blokland vaak bij bakker Stout. Om na zijn pensionering toch nog iets te doen te hebben, hielp Stout nogal eens bij een bakker vooraan in Sliedrecht. Het was een bakkerij aan de rechterkant van de dijk als je kwam vanuit Giessendam. Ongeveer tegenover de dijk-synagoge, bij bakker Veldhuizen.

VERSLAG VOORJAARSLEZING - ALGEMENE LEDENVERGADERING

Dinsdag 11 april jl. werd, zoals gewoonlijk rond deze tijd, de algemene ledenvergadering gehouden, vooraf gegaan door een lezing van de heer Ko Blok. De heer Blok is bestuursvoorzitter van de Museumwerf te Vreeswijk en eigenaar van de door hem gerestaureerde zandaak "Door gunst verkregen". De titel van de lezing was "Zand, grind en historische binnenvaart, 100 jaar zelflossen".

Dia's bij de presentatie.

Omstreeks 1916 vond zandschipper Arie Kreuk de zelflosinstallatie uit. Een systeem dat, gebruikmakend van de mast en de giek en een kiepende losbak, leidde tot een flinke productiviteitsverbetering. De zelflosinstallatie is van grote betekenis geweest voor de binnenvaart bij het transport van zand en grind. Het systeem bleef in gebruik tot halverwege de jaren '70 van de vorige eeuw. De spreker wist, met behulp van fraaie afbeeldingen en een filmpje, op boeiende wijze de ontwikkeling en het gebruik van dit systeem uit de doeken te doen.

Aan het einde van zijn betoog werd nog aandacht besteed aan de restauratie van het eerder genoemde zandaakje dat min of meer als wrak door hem werd aangekocht. Tegenwoordig worden met het scheepje verschillende malen per jaar demonstraties gegeven tezamen met de zelflosinstallatie. Dat het onderwerp belangstelling zou trekken was verwacht, maar de toeloop van oud-schippers en anderen was zo groot dat de zaal bijna te klein was om alle belangstellenden te herbergen.

Na de pauze was het tijd voor de algemene ledenvergadering. Op de agenda stonden de gebruikelijke zaken zoals de notulen van de vergadering van vorig jaar, een verslag van de werkzaamheden van het bestuur, het financieel beleid en de kascontrole-commissie. Ook de begroting en een verslag van de werkgroep genealogie door de heer Arie Verhoef kwam aan bod en de plannen voor het lopende jaar werden uit de doeken gedaan.

Bij de rondvraag kwam de vraag naar voren hoe de Huibjesbrug aan zijn naam is gekomen. Bij ons is dat niet bekend en ook niemand van de andere aanwezigen had hier een antwoord op. Heette de eerste brugwachter wellicht Huibert? Wie het weet mag het zeggen.

Al met al kunnen wij als Vereniging terugkijken op een zeer geslaagde en gezellige avond die dit maal niet, zoals gewoonlijk, werd gehouden in de bibliotheek maar in het zalencentrum "De Parel".

Zand, grind en de
historische binnenvaart;
100 jaar zelflossen

Jahan van den Bout bedankt de heer Ko Blok voor zijn zeer
interessante lezing.

De mensen stromen binnen. Eigenlijk was de zaal te klein
voor zo'n grote opkomst.

Na de lezing van de heer Ko Blok was er de jaarlijkse leden-
vergadering. Op de foto een aantal bestuursleden.

GENEALOGIE

Door A. Koorevaar, Arie Verhoef

VAN DE WERKGROEP GENEALOGIE

Genealogie 1)

In het Mededelingenblad van Winter van 2015 was, ter gelegenheid van het afscheid van Janny Teeuw van der Plas als bestuurslid, een artikel opgenomen onder de titel "Kwartierstaat van Janny Florina van der Plas". Onder nummer 3 van de kwartierstaat was haar moeder, Arjaantje Florina Kroon, opgenomen. Arjaantje is kort geleden op 3 oktober 2016 overleden, op de gezegende leeftijd van maar liefst 101 jaren. Zij is begraven op de begraafplaats aan de Kerkweg te Neder-Hardinxveld.

Op dezelfde kwartierstaat werden in het begin van dit jaar ook nog enige correcties ontvangen. Ook die werden verwerkt in de kwartierstaat van Janny Teeuw en aan het bestuur aangeboden ter plaatsing op de website. Op de website van de Vereniging staat nu een recente kwartierstaat.

Genealogie 2)

Het laatste Mededelingenblad van Zomer 2016 bevatte de kwartierstaat van Johanna aan de Wiel, geboren in Hardinxveld op 20 oktober 1939. Van de heer Dick de Rover uit Gorinchem ontvingen wij een verzoek tot lichte aanpassing van deze kwartierstaat. Het betreft het kwartiernummer 56, Gerrit Meesz van Wengarden. Allereerst dient de achternaam te worden gewijzigd in Wingarden. Vermeld was verder dat hij trouwde op 08-11-1805 te Giessendam met Sijske Sijesdr. Jisses. De heer de Rover meldt ons dat het hier ging om een ondertrouwdatum.

Van deze kwartierstaat werd tevens een zgn. voorouderwaaier opgenomen. Hierop hebben wij van de leden diverse positieve reacties ontvangen en verzoeken om nogmaals zo'n waaier af te drukken. De Vereniging is erg beperkt in haar mogelijkheden hiervoor omdat van lang niet iedereen uit onze bestanden een kwartierstaat is te genereren. Voor degenen die dat toch eens willen proberen een tip: "Als u het programma Aldfaer gebruikt bij het uitzoeken van uw familie, kunt u daarmee een voorouderwaaier genereren. U dient daarvoor de zgn. bonusbestanden van Aldfaer te installeren en vervolgens kunt u daarmee allerlei verschillende grafische voorstellingen van uw bestanden maken, waaronder een voorouderwaaier."

Paleografie

Steeds meer mensen doen onderzoek naar hun voorouders, mede omdat dit gemakkelijker wordt doordat veel archieven hun gegevens online plaatsen. Je hoeft dan niet meer stad en land af te reizen om gegevens te vergaren. In toenemende mate worden ook scans van aktes en andere stukken door de archieven online beschikbaar gesteld. Als je teruggaat in de tijd worden veel van die stukken moeilijker leesbaar door het andere taalgebruik en andere schrijfwijzen van letters en teksten. Omdat alles met de hand geschreven werd, werd ook vaak gebruik gemaakt van afkortingen. (De maand november werd bijv. nogal eens geschreven als 9br en Verhoef als &hoef) Om onderzoekers te helpen bij het ontcijferen van oude teksten worden alom in den lande cursussen "oud schrift lezen" gegeven. Kort geleden is er ook een website gelanceerd die u bij het lezen van oude teksten behulpzaam kan zijn. Gemakkelijk te onthouden is de naam van de website. www.watstaatdaer.nl. Op de website kunt u zelf oefenen met oude teksten en worden voorbeelden van cijfers en letters gegeven. Ook is er een forum aan de website verbonden waar u terecht kunt met eventuele vragen en reacties. Niet onvermeld willen wij hier ook laten de al sinds jaar en dag bestaande bronbewerkingen op www.geneaknowhow.net. Via die website kunt u ook verbinding leggen met "van papier naar digitaal" waar originelen en transcripties van veel (vooral doop-, trouw- en begraafboeken) te vinden zijn.

Wilhelminaschool + oproep

Sedert maart 2016 heeft de Vereniging de beschikking over de klassenschriften, verzuim- en absentielijsten van de Wilhelminaschool in Giessendam. Vrijwel compleet over de periode 1924 tot 1979. De gegevens daaruit worden inmiddels verwerkt om t.z.t. in onze database te worden opgenomen. Het is een enorme uitdaging om de juiste namen van de ouders met geboortedata en adres te achterhalen, om die vervolgens te verwerken. Mocht u in de genoemde periode op de Wilhelminaschool hebben gezeten en daarover nog gegevens te bezitten, kunt u ons wellicht helpen de gegevens zo zuiver mogelijk te verwerken. Uw bericht of bezoek op zaterdagmorgen in de Peulenstraat 243 zien wij graag tegemoet.

200 jaar Nederland in kaart

Op 18 februari 1815 werd het Topografisch Bureau opgericht. Sinds die tijd wordt Nederland officieel en onafgebroken in kaart gebracht. Bijvoorbeeld wat betreft de ligging van wegen, waterwegen, bebouwing en landbouwgrond. In 2004 werd de dienst onderdeel van het Kadaster. Op topotijdreis.nl kan iedereen eenvoudig bekijken hoe een bepaald stukje Nederland er 50, 100 of zelfs 200 jaar geleden uitzag. Door de kaarten van de verschillende jaren te vergelijken is meteen duidelijk hoe Nederland zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. Zo zijn inpoldering en verstedelijking duidelijk gevisualiseerd. Omdat veel genealogen en anderen die hun voorouders in kaart brengen ook belangstelling hebben voor de plaatsen waar zij hebben gewoond, is dit een belangrijk hulpmiddel bij het onderzoek.

Vereniging "De Binnenvaart"+ oproep

Van een lid van de Vereniging kregen wij een doos vol afleveringen van het blad van deze vereniging ten geschenke. Het beslaat de periode 1997 t/m 2004. In veel bladen staan stukjes geschiedenis van de Binnenvaart in het hele land. Omdat onze Vereniging slechts beperkte mogelijkheden heeft om zaken die niet direct gaan over de omgeving van Hardinxveld-Giessendam allemaal te bewaren, rijst regelmatig de vraag wat wel en niet daarvoor in aanmerking komt. Vanwege het landelijke karakter van de Binnenvaart, is besloten deze afleveringen niet te bewaren. Omdat er voor de liefhebber wellicht toch interessante informatie in kan staan, stellen wij belangstellenden graag in de gelegenheid om deze bladen op zaterdagmorgen in het Historisch Informatie Centrum (H.I.C.), Peulenstraat 243 in te komen zien en eventueel mee te nemen, voordat wij tot vernietiging overgaan.

Spreekuur

Wegens de tanende belangstelling voor het genealogisch spreekuur, heeft de werkgroep Genealogie aan het bestuur voorgesteld het maandelijkse spreekuur op de 1e vrijdag van de maand te laten vervallen en te vervangen door spreekuren op afspraak. Het bestuur heeft conform besloten ingaande mei van dit jaar dit maandelijkse spreekuur te laten vervallen. Het H.I.C. is natuurlijk iedere zaterdagmorgen geopend van 10 tot 12 uur en er

is dan altijd iemand van de werkgroep Genealogie aanwezig om uw vragen op dit gebied te beantwoorden. Voor uitgebreidere hulp kunt u een afspraak maken via het mailadres info@hv-hardinxveld-giessendam.nl. Graag met vermelding Genealogie.

Zoeken op internet

Bent u zelf een fanatiek zoeker op internet naar gegevens over uw voorouders dan is er een nieuwe mogelijkheid tot uitgebreid zoeken. Via het intikken van namen en eventueel nog wat verdere gegevens kunt u in een 20-tal databases tegelijkertijd zoeken naar gegevens over de gehele wereld. Probeer het eens (<http://familie-beuss.de/Crawl>) Tevens blijft voor de Alblasserwaard natuurlijk zeer belangrijk de website die door de familie Stuij nauwgezet wordt onderhouden, t.w. <http://www.alblasserwaard-genealogie.nl> Deze website wordt nog regelmatig aangevuld met foto's, aktes etc. etc, waardoor uw familiegeschiedenis verlevendigd kan worden.

BIJ DE KWARTIERSTAAT VAN ARIE PIETER VAN DE WETERING.

Arie Pieter van de Wetering is een nakomeling van een belangrijk geslacht in Holland dat terug te volgen is tot ca. 1250 waar een zekere Gherardus, ridder van Weteringhe, opduikt die in 1259 mededeelt dat zijn moeder Gertrudis met zijn toestemming een stuk land tussen dat van Walterius van Egmond en van Batte, weduwe van Lawardus, gelegen aan de abdij van Rijsburg, in eigendom heeft gegeven voor de zielerust van zijn vader en van zijn broer Ogerus. Als vader wordt genoemd Ogerus de Hogh die toen was overleden.

De oudste in de kwartierstaat opgenomen Van de Wetering is Adriaan Ariensz van de Wetering (1765-1794) (nr.32) Hij was eigenaar van grienden en verdronk ten gevolge van een ongeval te water.

De stamlijn van hieruit is:

- 01 Arie van de Wetering, geb. Sliedrecht 1732, † aldaar 1799. Griendeigenaar, gehuwd met Cornelia Adriaans Venis.

02 Paulus Gerritsz van de Wetering, geb. Giessen-Nieuwkerk 1700, † Sliedrecht 1764. Hospes in herberg "De Engel", gehuwd met Kommertje Ariens Guijs.

03 Gerrit van de Wetering, geb. Gorinchem 1669. Heemraad, gehuwd met Maria Buijs.

04 Ernestus van de Wetering, geb. 1643. Voorlezer te Gorinchem, gehuwd met Sara Slingeby.

05 Gerrit van de Weteringh, geb. 1615.

06 Marten van de Weteringh, geb. 1590, † 1620.

07 Adriaan van de Weteringe, geb. 1568. Heemraad, gehuwd met Mechtelt Calff.

08 Adriaan van de Wetering, geb. 1540. Heilige Geestmeester te Gorinchem (1573-1574), Gasthuismeester (1576-1578), Hoog Dijk-heemraad van het land van Arkel (1576-1577), gehuwd met Maria Buijs.

09 Segher van de Weteringhe, geb. Gorinchem 1510, † 8-5-1550. Gehuwd met Maria Claesd Calff, † 1586.

10 Adriaan van de Weteringh, geb. Gorinchem 1480, Heemraad in het Land van Arkel. Het onderstaande lakzegel werd door Adriaan gebruikt.

Bron: Collectie lakzegels Regionaal Archief Gorinchem.

11 Barthus van de Weteringh, geb. 1448, † Gorinchem 1510. Polderheer Land van Arkel, gehuwd met Anne Arboom

Wapen van Van de Weterings

Uit het wapenboek van J. v.d. Kuijl, berustend bij het Regionaal Archief Gorinchem is het bovenstaande wapen van de Van de Weterings afkomstig.

12 Adriaan van de Weteringh, geb. 1415, † 1493. Gehuwd met Johanna Liese.

13 Bartelmeeus van de Weteringhe, geb. 1391. Gehuwd met Adriana Huisen. De voorouders van deze Bartelmeeus zijn niet geheel zeker. Bartelmeeus wordt genoemd in verband met Willem van de Weteringhe en zijn vrouw Jutte, die hun aanspraken op het huis verkopen aan de abdis van Rijsenburg. Deze Willem is een broer van Aelbrecht Jansz van de Weteringh, Ridder. Gehuwd met een onbekende vrouw. Zijn vader is:

14 Jan Jansz van de Wateringen. Deze Jan, Heer van de Wateringe, had land te Liempde en Gunterslaar, dat in 1380 in het bezit was van zijn zoon Anthonis van der Weteringen, Ridder. In 1385 wordt gesproken over een erf te Gunterslaar van wijlen Heer Jan van der Weteringen, Ridder.

15 Jan Gherritsz, Heer van de Wateringhe, † vóór 1312. Hij was gehuwd met Maria uten Goye, † 1312. Na het overlijden van Jan Gherritsz trouwde zij nog met Diederik van den Wale die schulden aanging ten behoeve van de eerdere kinderen van de Wateringe.

16 Gerhardus, Heer van Wateringen, genoemd in de aanhef. Hij neemt een belangrijke positie in bij de Graaf van Holland. Hij overleed in om-

streeks 1287. Zijn vader, Ogier Uten Hoecke, zou in 1247 door Graaf Willem II van het eiland Walcheren naar het Westland zijn gehaald, waarna hij de naam van de Wateringhe aan-nam. Toen hij zich in het Westland vestigde, bouwde hij daar een slot genaamd "Het Hof van Wateringen", gelegen aan de westzijde van het huidige Wateringen.

HET GESLACHT VAN DE WETERING

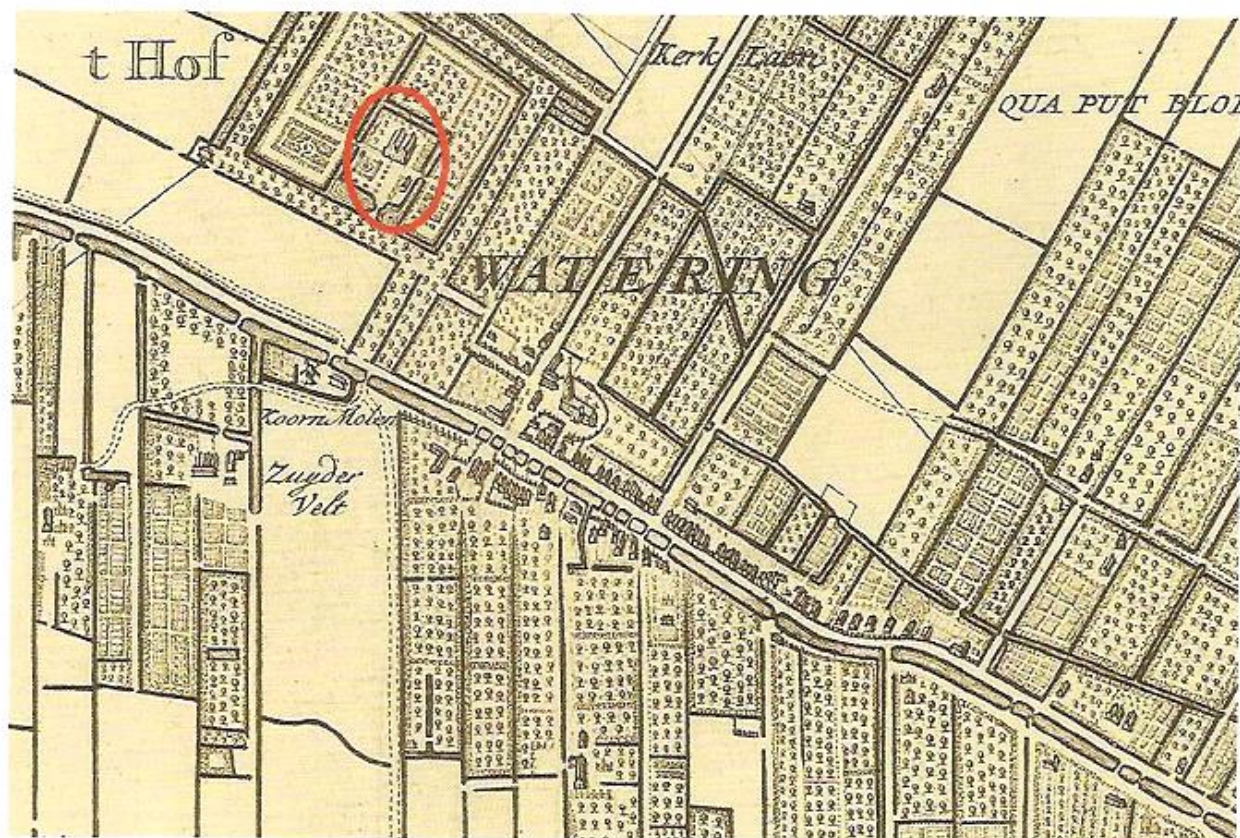
Enkele maanden geleden werd het spreekuur van de werkgroep Genealogie bezocht door de heer A.P. van de Wetering. Hij had een map met stukken bij zich over zijn voorouders, bestaande uit citaten uit oude oorkondeboeken, transportregisters e.d., die gedateerd waren vanaf de 13e eeuw, alsmede stukken uit het meer recente verleden. Hij vertelde dat iemand uit zijn familie dit had bijeengegaaard en vroeg ons om eens te kijken of dit allemaal wel waar was. Wij vroegen hem de map tijdelijk te leen

Het Hof van Wateringen

zodat we dat op ons gemak konden uitzoeken. Al snel bleek ons dat er een goed onderbouwde logische rode draad door de aantekeningen liep die ons ervan overtuigden dat hetgeen in de stukken was vermeld correct en juist was weergegeven. Als gevolg hiervan is zijn kwartierstaat opgenomen en als vervolg daarop een stukje over de stamlijn terug naar het verre verleden.

Op een plattegrond van Wateringen uit 1712 staat linksboven het landgoed afgebeeld. Thans staat daar de "Hofboerderij", gebouwd begin 19e eeuw. Een Rijksmonument dat momenteel dienst doet als cultureel centrum.

Twee familieleden van de heer Van de Wetering waren in de Tweede Wereldoorlog erg actief tegen de vijand. De eerste, zijn broer Dirk Hendrik, diende als korporaal/konstabel bij de Koninklijke Marine. Hij overleefde zeeslagen in de Middellandse Zee, in Oost Azië en de Zuid-Pacific en werd nog bij veel andere Krijgsoperaties ingezet. Curieus is dat hij tijdens het spaarzaam verlof in Londen, tegen het einde van de Oorlog, om het leven kwam door een vanaf vijandelijk gebied, aan de overzijde van Straat Dover op Londen afgevuurde V2 raket. Aan hem werd postuum op 11 mei 1950 het "Oorlogsherinneringskruis met de Gespen" toegekend.

De tweede, Arie Willem, wist in februari 1945 de Duitse bezetting te ontvluchten via de Biesbosch. Op 25 maart 1945 kwam hij aan in Eindhoven en nam daar dienst als oorlogsvrijwilliger. Via Blankenberge werd hij overgebracht naar Wolverhampton. Intussen werd op 5 mei de capitulatie van Duitsland een feit. Hij werd daarom in Liverpool aan boord van het troepentransportschip "Arundle Castle" geplaatst en via het Panama-kanaal naar Sydney in Australië vervoerd om te strijden tegen

Japan. Op 7 juli 1945 kwam hij daar aan en korte tijd later, in augustus, capituleerde Japan. Ontslagen uit Engelse-Australische Dienst werd hij ingelijfd als infanterist bij een K.N.I.L. peloton te Brisbane. Tot werkelijke actie kwam het niet, omdat Nederlandse schepen in Brisbane door Australische communistische waterfrontworkers geblokkeerd werden. Uiteindelijk werd hij in juli 1946, met nog enkele duizenden evacués uit de Oost, met het ss "Volendam" gerepatriëerd om vervolgens op 3 oktober 1946 in Rotterdam aan te komen.

KWARTIERSTAAT VAN ARIE PIETER VAN DE WETERING

Generatie I

01. Arie Pieter van de Wetering, geb. Sliedrecht 26 okt. 1932, dieselmachinist, tr. Hardinxveld-Giessendam 27 dec. 1957 Annigje van Lopik, geb. Hardinxveld 12 mei 1938, dr. van Huibert Jacobus en Wilhelmina Boon.

Generatie II

02. Teunis van de Wetering, geb. Sliedrecht 27 juni 1890, dekknecht, zuigbaas, uitvoerder water-

bouwwerken, † Gorinchem 11 maart 1979, begr. Sliedrecht 16 maart 1979, tr. Sliedrecht 30 aug. 1913

03. Hermina Kroon, geb. Sliedrecht 25 juli 1893, † Gorinchem 1 juni 1975, begr. Sliedrecht 5 juni 1975.

Generatie III

04. Jan van de Wetering, geb. Sliedrecht 31 maart 1853, arbeider, † Sliedrecht 15 febr. 1930, tr. Sliedrecht 8 mei 1875

05. Teuntje Verheij, geb. Sliedrecht 18 juni 1852, † Sliedrecht 31 jan. 1928.

06. Kornelis Kroon, geb. Sliedrecht 21 dec. 1844, arbeider, † Sliedrecht 4 juli 1931, tr. Sliedrecht 14 mei 1870

07. Dirkje Vermeij, geb. Sliedrecht 7 aug. 1851, † Sliedrecht 29 sept. 1929.

Generatie IV

08. Adriaan van de Wetering, geb. Sliedrecht 17 nov. 1817, schippersknecht, † Sliedrecht 9 jan. 1881, tr. Sliedrecht 2 febr. 1843.

09. Annigje Jansdr Guijs, geb. Sliedrecht 30 nov. 1818, † Sliedrecht 4 dec. 1895.

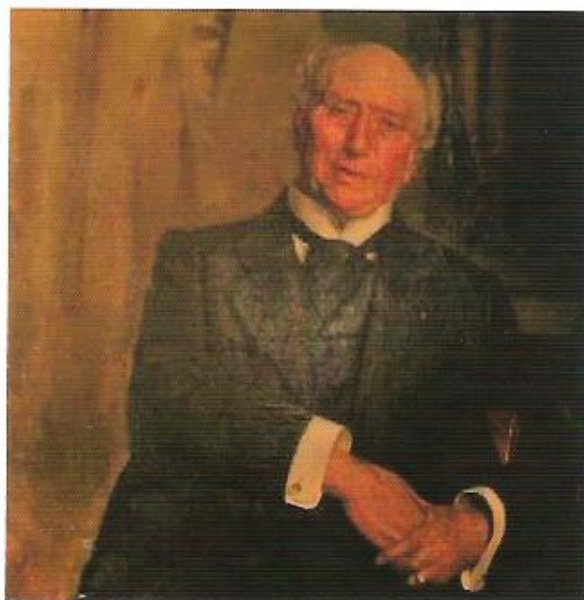
Een achterneef van de hiervoor genoemde Adriaan van de Wetering (08) was Paulus van de Wetering, geb. 27 jul. 1841 in Sliedrecht en † 's-Gravenhage 20 feb. 1918. Hij maakte faam als een baggeraar van groot formaat. Bekend werd hij in 1877 bij de voltooiing van de havenwerken in Harlingen. Eerder behoorde hij tot de oprichters van een stoombootlijn van Dordrecht naar Londen. In 1879 werd hij aandeelhouder en enkele jaren later President-Commissaris van de rederij Fop Smit & Co. Als hoofd-vertegenwoordiger van de Aannemersfirma Volker & Bos was hij sterk betrokken bij de uitvoering van de havenwerken van Duinkerken, Boulogne-sur-mer, Calais, St. Nazaire, Fécamp, Bordeaux, Oostende en Nieuwpoort. Voor zijn prestaties in Frankrijk werd hij benoemd tot Ridder in het "Legion d'Honneur" een zeer hoge Franse onderscheiding. In Spanje werd hij, vanwege de uitvoering van de haven-

werken in Pasajes, Aviles, San Sebastian en Valencia, benoemd als Ridder in de Orde van "Isabella la Catolica". In ons eigen land werd hij "Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw".

De Sliedrechtsche Courant kondigde zijn overlijden als volgt aan:

"Met hem overleed een der pioniers van de oude Garde der Nederlandsche Aannemers, die den naam van Sliedrecht ver buiten onze landpalen tot roem hebben gebracht."

In het Nationaal Baggermuseum hangt het hierna volgende portret van Paulus van de Wetering.

10. Arij Willemszn Verheij, geb. Giessendam 24 maart 1808, polderwerker, † Groningen 28 mei 1875, tr. Hardinxveld 9 dec. 1834
11. Geertje van der Vlies, geb. Sliedrecht 19 febr. 1812, † Sliedrecht 2 okt. 1904.
12. Pieter Kroon, geb. Sliedrecht 8 maart 1813, arbeider, † Sliedrecht 9 jan. 1890, tr. Sliedrecht 1 dec. 1831
13. Pietje Pietersdr van Wijngaarden, geb. Sliedrecht 1 sept. 1811, † Sliedrecht 17 febr. 1887.
14. Arie Vermeij, geb. Oudewater 20 nov. 1818, baander, spinder, † Sliedrecht 17 juni 1894, tr. Sliedrecht 10 juni 1848.

15. Teuntje de Baat, geb. Sliedrecht 3 sept. 1830,
† Sliedrecht 24 sept. 1901.

Generatie V

16. Arie Adriaanszn van de Wetering, geb. Sliedrecht
14 maart 1788, arbeider, † Sliedrecht 3 nov.
1820, tr. Sliedrecht 5 aug. 1810

17. Helmina Dirksdr Visscher, geb. Sliedrecht
11 juni 1787, † Sliedrecht 30 juni 1824. Tr. 2e
Sliedrecht 20 sept. 1821 Teunis Lanser (1795-
1884).

18. Jan Arijszn Guijs, geb. Sliedrecht 20 jan. 1779,
† Sliedrecht 18 sept. 1835, tr. Sliedrecht 14
juni 1806

19. Kommertje Pietersdr Nederlof, geb. Sliedrecht
11 febr. 1784, † Sliedrecht 19 nov. 1852.

20. Willem Corneliszn Verheij, ged. Wijngaarden
11 aug. 1771, arbeider, † Hardinxveld 18 juli
1852, ondertr. Brandwijk 15 febr. 1799

21. Ariaantje Johannesdr Timmer, geb. Brandwijk
21 mei 1772, † Hardinxveld 29 april 1833.

22. Joost Adriaanszn van der Vlies, ged. Neder-
Hardinxveld 12 juli 1772, † Sliedrecht 6 febr.
1814, tr. Dalem 21 nov. 1796

23. Bastiaantje Willemsdr van der Weijde, ged.
Molenaarsgraaf 4 april 1773, † Sliedrecht 4
febr. 1859.

24. Pieter Corneliszn Kroon, geb. Sliedrecht 4 jan.
1755, griendman, † Sliedrecht 8 febr. 1818,
tr. 1e Sliedrecht (impost 11 april 1783) Lijsbeth
Leendertsdr Muijlwijk (1759-1802); tr. 2e
Sliedrecht 10 dec. 1803

25. Ariaantje Simonsdr de Jager, geb. Sliedrecht 26
febr. 1783, † Sliedrecht 3 nov. 1817.

26. Pieter Janszn van Wijngaarden, geb. Sliedrecht
22 dec. 1768, † Sliedrecht 17 okt. 1832, tr.
1e Sliedrecht (impost 14 maart 1794) Janna
Kornelisdr Kleijn (1774-1807); tr. 2e Sliedrecht
27 jan. 1810

27. Grietje Pietersdr Lugterhof, geb. Sliedrecht 29
jan. 1769, † Sliedrecht 14 maart 1838.

28. Hermanus Vermeij, ged. Oudewater 16 dec.
1766, † Oudewater 11 jan. 1823, tr. Oudewater
31 maart 1799

29. Dirkje van der Togt, ged. Oudewater 2 sept.
1778, † Oudewater 21 okt. 1853.

30. Arij Corneliszn de Baat, geb. Sliedrecht 22 juni
1800, † Sliedrecht 20 mei 1870, tr. Sliedrecht
10 april 1823

31. Dirkje Teunisdr van der Aa, geb. Sliedrecht 10
nov. 1796, † Sliedrecht 17 febr. 1882.

Generatie VI

32. Adriaan Arienszn van de Wetering, geb. Sliedrecht
30 maart 1765, † Sliedrecht (impost 29 sept.
1794), tr. Sliedrecht (impost 28 sept. 1787)

33. Kornelia Huijmensdr van Rees, geb. Sliedrecht
11 mei 1765, † Sliedrecht 4 aug. 1828. Tr. 2e
Sliedrecht 29 juli 1799 Arie Leendertzn Muijlwijk
(1761-1810).

34. Dirk Helmigszn Visscher, geb. Genemuiden ca.
1748, † Sliedrecht 28 mei 1821, tr. Sliedrecht
(impost 12 okt. 1774)

35. Sijgje Leendertsdr Hofman, geb. Sliedrecht 6
maart 1752, † Sliedrecht 9 april 1811.

36. Arij Arienszn Guijs, ged. Sliedrecht 26 febr. 1747,
† Sliedrecht 23 febr. 1814, tr. 2e Sliedrecht
(impost 23 dec. 1785) Aeltje Adriaansdr Bis-
schop (1760-1801); tr. 1e Sliedrecht (impost
19 aug. 1774)

37. Gerrigje Jacobsdr Teeuw, geb. Sliedrecht 29
sept. 1755.

38. Pieter Kommerszn Nederlof, ged. Sliedrecht 24
juli 1735, † Sliedrecht 5 febr. 1819, tr. Sliedrecht
(impost 1 april 1768)

39. Marrigje Arijsdr Roskam, ged. Sliedrecht 19 febr.
1747, † Sliedrecht 26 dec. 1810.

40. Cornelis Aalbertse Verheij, geb. Giessendam, † Giessendam (impost 30 jan. 1805), tr. 1e Brandwijk 8 april 1742 Geertruij Willemse de Graaff; ondertr. 2e Brandwijk 10 april 1750 (attestatie verleend 2 mei 1750)
41. Annigje Jansdr Stam, ged. Neder-Hardinxveld 1 maart 1726, komende van de Vuylendam wegens de watersnood, † Wijngaarden (impost 8 nov. 1796).
42. Johannes Aartse Timmer, ged. Brandwijk 26 maart 1735, † Brandwijk 4 april 1810, tr. 2e Brandwijk 21 dec. 1773 Kornelia Pietersdr van der Wal (1749-1833); tr. 1e Groot-Ammers 26 april 1767
43. Marigje Ariensdr Toom, ged. Groot-Ammers 30 dec. 1739, † Brandwijk (impost 29 maart 1773), overl. aan de pokken.
44. Adriaan Teuniszn van der Vlies, ged. Neder-Hardinxveld 1 nov. 1744, † Sliedrecht (impost 24 mei 1787), tr. Sliedrecht of Hardinxveld (impost 3 mei 1771 in Sliedrecht en Hardinxveld)
45. Pietertje Joostsdr van Es, geb. Sliedrecht 14 nov. 1754.
46. Willem Adriaanszn van der Weijde, ged. Molenaarsgraaf 28 maart 1728, † Molenaarsgraaf (impost 23 mei 1787), ondertr. Molenaarsgraaf 25 april 1757 en tr. Molenaarsgraaf
47. Weijntje Pietersdr Lugterhof, geb. ca. 1737, † Molenaarsgraaf (impost 3 okt. 1777).
48. Cornelis Dirkszn Kroon, ged. Sliedrecht 18 okt. 1722, † Sliedrecht (impost 24 nov. 1761), tr.
49. Lijsbeth Huijbertsdr Visser, ged. Sliedrecht 7 dec. 1721, † Sliedrecht (impost 27 maart 1795). Tr. 2e 15 mei 1772 Joost Arienszn van der Vlies, (1725-1802).
50. Sijmen Pieterszn de Jager, geb. Sliedrecht 29 dec. 1754, † Sliedrecht 12 maart 1822, tr. Sliedrecht (impost 7 aug. 1778)
51. Neeltje Willemsdr Visser, ged. Wijngaarden 12 dec. 1756, † Sliedrecht 2 febr. 1844.
52. Jan Arieszn van Wingerden (Wijngaarden), ged. Sliedrecht 6 jan. 1740, † Sliedrecht (impost 18 febr. 1795), tr. Sliedrecht (impost 1 juni 1764)
53. Pietertje Pietersdr Kleijn, geb. Sliedrecht ca. 1741, † Sliedrecht 1 juni 1814.
54. Pieter Pieterszn Lugterhof, geb. Oud-Alblas ca. 1740, † Sliedrecht (impost 29 juli 1801), tr. 1e Molenaarsgraaf 1 mei 1761 Crijntje Jansdr Kros, (1732-1765); tr. 2e Sliedrecht (impost 1 mei 1767)
55. Pietertje Gerritsdr Steinweg (Steijweg), ged. Sliedrecht 19 okt. 1738, † Sliedrecht 29 mei 1814. Tr. 2e Sliedrecht 16 nov. 1805 Wouter Jansz Alblas (1732-1810).
56. Jacobus Janszn Vermeij, geb. Oudewater 10 april 1737, † Oudewater 20 aug. 1787, tr. Oudewater 18 maart 1753
57. Johanna van der Pol, geb. ca. 1731. (beiden van Oudewater)
58. Teunis van der Togt, geb. Oudewater 16 jan. 1726, † Oudewater (impost 7 sept. 1795), tr. 1e Oudewater 11 juli 1745 Stijntje Pellemans; tr. 2e Oudewater 2 nov. 1760
59. Regina van Zanten, geb. Noord-Maarseveen, † Oudewater (impost 7 sept. 1799).
60. Kornelis Pieterszn de Baat, geb. Sliedrecht 13 april 1771, † Sliedrecht 9 jan. 1824, tr. Sliedrecht 30 nov. 1799
61. Ariaantje Arijsdr Slingerland, geb. Sliedrecht 28 juni 1776, † Sliedrecht 29 nov. 1831.
62. Teunis Hendrikszn van der Aa, geb. Brandwijk 28 nov. 1768, † Sliedrecht 30 juni 1817, tr. Sliedrecht (impost 23 maart 1792)
63. Cornelia Jansdr van de Donk, geb. Sliedrecht 5 jan. 1769, † Sliedrecht 4 jan. 1850.

DE HOOIHARKEN- EN STELENFABRIEK FA. K. LEENMAN

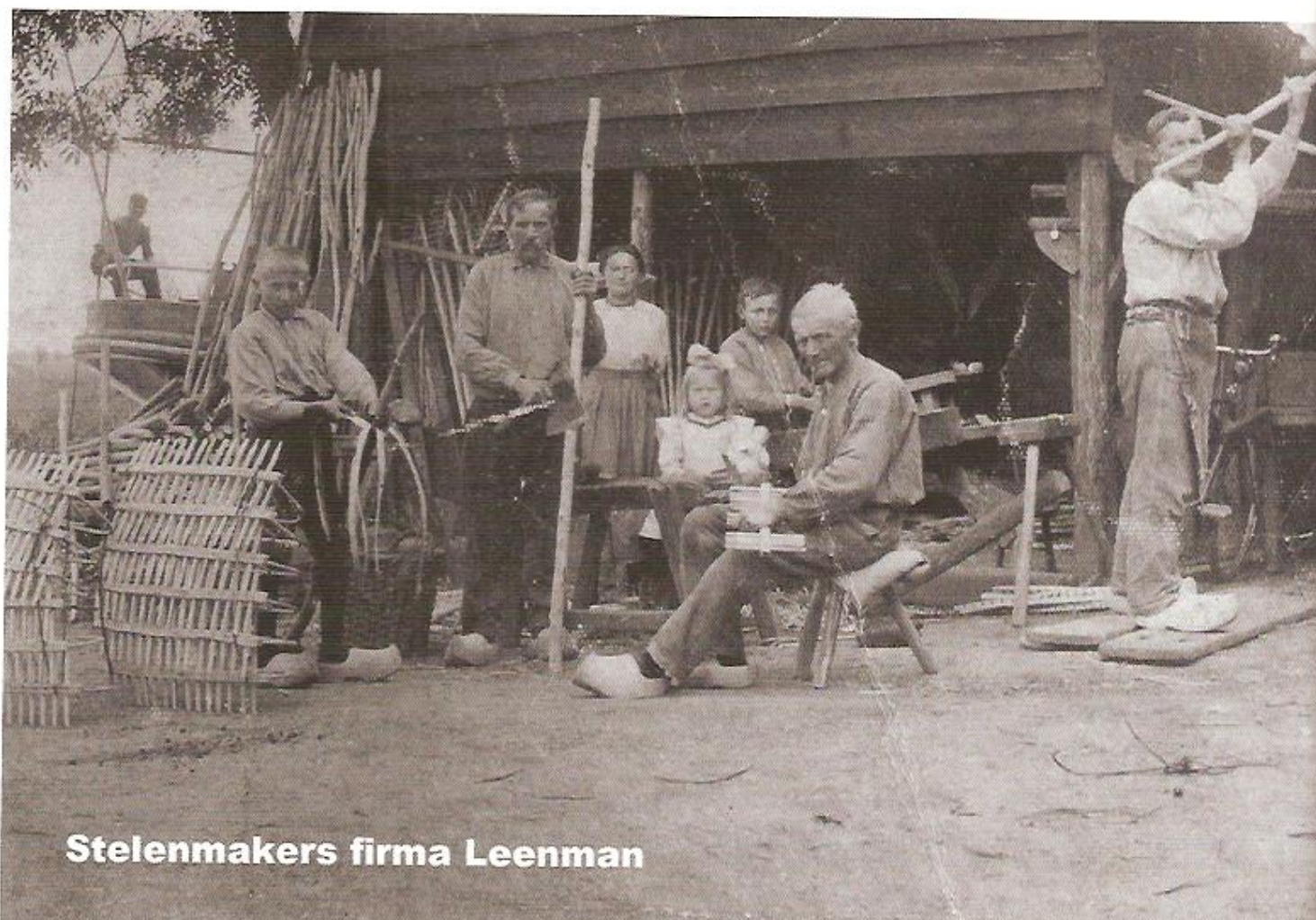
Liesbeth Leenman, met dank aan de broers Jan en Wim Leenman

Ooit, en dat is nog niet eens zo heel lang geleden, was er een tijd dat alles met de hand ging. Dat boeren hooiden met hooirijven (soort harken) in plaats van met machines, dat mijnwerkers met onder andere de schop kolen haalden uit de mijnen. Dat ook deze hooirijven en de stelen voor de schoppen met de hand vervaardigd werden.

Die tijd? Zo'n 70, 80 jaar geleden. De plaats waar deze werktuigen gemaakt werden? Giessendam, Buitendams 131. Daar begon Klaas Leenman (2e helft 19e eeuw) de Hooiharken-en Stelenfabriek. Een bloeiend bedrijf dat overgenomen werd door zijn neef Flip Leenman en later weer door diens neef Flip Dekker. Zo rond 1950 waren er een aantal vaste werknemers in dienst en verder wat losse krachten die onder andere seizoenswerk deden. Zelfs kinderen schilden na schooltijd en in de avonden al stokken voor de fabriek. Net na 1950, toen er weinig werk was, gebeurde het wel dat iemand als losse kracht 's winters, van oktober tot april, naar de Biesbosch ging om daar in de grienden hout te hakken voor stelen. Elke dag met de bus via Dordt, of bij de watertoren in Sliedrecht op een aak via de Helsluis over naar de Biesbosch. Met mist kon het wel gebeuren dat je aan de zelfde kant aanbelandde als die waar je van

wal stak! Het was hard en zwaar werk, daar in de griend. Werk bij de gratie van de natuurelementen, koud en nat, soms bevroren en afhankelijk van de getijden. Want bij vloed liep de griend vol. Maar gelukkig was er een ark, waarin geschaft en het getij afgewacht kon worden. Behalve als er een watersnood plaatsvond, zoals in februari 1953. Toen stond de hele Biesbosch vol water.

Ja, het was zwaar lichamelijk werk, wat ook de nodige ervaring met de rijshaak vergde. Het waren nl. niet de dunste stokken die voor de stelen gehakt werden: griendhout van zo'n 3 à 4 jaar oud. (Het dunnere hout werd gebruikt als tonnenband in de hoepmakerij, voor zinkstukken voor de aanleg van dijken of als boonstokken.) Als je niet uitkeek kon je zó met de rijshaak een jaap in je voet riskeren! De gehakte stokken werden met de roeiaak van Jan Meerkerk, die een transportdienst over de rivier

Stelenmakers firma Leenman

onderhield. De route liep via de Helsluis, de Merwede en de Peulensluis naar een moerasput op de hoek van de Giessen en het toenmalig kleine kanaaltje, wat toen de Giessen met de Peulensluis verbond. Die moerasput was ongeveer 20 bij 50 meter. Daarin werden de bossen griendhout in het late najaar gezet. In het voorjaar liepen ze dan uit, werden zacht en in april/mei/juni geschild. Werden de stokken in de hoepmakerij gereept met een reepijzer, deze stokken werden geschild met het zakmes. Mocht de schil te hard zijn, dan werden ze met de bandhaak gestript. De geschilden stokken werden in bundels van 10, met behulp van de schillen opgebost en geschelfd. Dat wil zeggen: op grote betonnen blokken, die rondom de put lagen, werden schelven van bossen hout gemaakt van zo'n 2 à 3 m. hoog. Deze schelven werden afgedekt met houtschillen en bleven minstens 1 jaar zo staan. Na die tijd werden de schelven afgebroken en werden de stokken en de schillen per aak naar de overkant, naar de stelenfabriek getransporteerd. Ze werden met de cirkelzaag op diverse lengtes afgekort en dan naar de oven (gestookt met de schillen) gebracht, waar ze in een bak met een laagje water gestoomd werden om vervolgens met buigpalen in de juiste vorm gebogen te worden. Drie man was er nodig voor dit karwei; de tijd die dit vergde werd nogal eens gedood met het bespreken van de zondagse preek! Met een lintzaag en een apparaat met ronddraaiende beitels, werden de stokken van knoesten ontdaan en glad gemaakt. Vervolgens werd er een hilt (handvat) op bevestigd en daarmee was de schoppensteel klaar. Aan de steel van de hooihark werd aan het eind met een hoek van pakweg 60 graden een balkje van ongeveer 75 cm bevestigd, waarin 13 gaten werden geboord. In die gaten pasten houten tanden (pinne). Tandensnijden was secuur werk, het werd op de snijbank gedaan met een tandenmes (kleiner dan hoepmakersmes). Dit was een werkje dat wel gedaan werd als bijverdienste: 1 cent per stuk en dan 100 op een avond. In een hooirijf pasten 13 tanden. De uiteindelijke stelen en hooirijven gingen via Van Gend en Loos en de trein naar o.a. de kolenmijnen in Limburg. De mijnen prefereerden het taaie wilgenhout boven andere soorten. Per bodedienst werd de regio van stelen en harken voorzien. Het afval van de fabriek, d.w.z. zaagsel en krullen, ging naar bakker van Tricht om de oven mee te stoken. Niets werd verspild!

Na de oorlog werd de vraag naar stelen en hooiharken minder en werden de houten stokken ook op de draaibank tot iets anders verwerkt: houten kegels, springtouwheften, kaarsenstandaards, breien andere naaldenkokers. Na het schuren werd er een mooi randje ingebrand m.b.v. een stukje eikenhout of ijzerdraad. Overigens was het draaien van kegels voor sommigen ook een leuke bijverdienste: je verdiende er 1 cent per kegel mee; met 900 op een dag leverde dat een leuk zakcentje op! De werkstukjes werden verkocht aan een bedrijfje dat zorgde voor de beschikking en distributie. Zo zijn er heel wat speelgoedkegels en dergelijke de wereld over gegaan!

Toen de kolenmijnen in Limburg gingen sluiten, verloor de fabriek een belangrijke afnemer van de schoppenstelen. In 1954 werd de productie gestopt. Twee jaar later kwam er ook een eind aan het fabriceren van kegels, naaldenkokers, etc. De fabriek werd gesloten. Arie en Piet van der Meijden, die een bedrijfje hadden dat gevestigd was in een oude smederij in Buitendams en daar vooral naaldenkokers en houten handvatten voor Fort-kruiwagens fabriceerden, namen enkele machines over. En zo kwam er, zoals meer gebeurt, door de vooruitgang een einde aan een gespecialiseerd oud ambacht. Het einde van een fabriek die weliswaar streekgebonden was, maar waar weinigen in die streek nog weet hebben van alle produkten die uit de grienden in de omgeving afkomstig waren. Cultuurhistorie van Giessendamse bodem!

DIALECT

Stichting Streektaal Alblasserwaard & Vijfheerenlanden heeft in de loop der jaren al meerdere boeken uitgegeven over de achtergrond van ons dialect, woordenboekjes, maar ook boeken met verhaaltjes geschreven in het dialect van onze streek of woonplaats. De streek A&V is niet groot maar het dialect tussen Ameide en Alblasserdam bijvoorbeeld verschilt nogal, ook wat de uitspraak betreft. Zelfs tussen Boven- en Beneden-Hardinxveld zit verschil, dat opgemerkt kan worden door autochtone bewoners.

Onderstaand verhaaltje van Piet Verhagen is geschreven in het dialect van Boven-Hardinxveld en komt uit het boekje "Zeg nou zellef mins", dat uitgegeven is door Stichting Streektaal A&V. Piet, geboren op 26 mei 1923 en tientallen jaren werkzaam als cultuur-technisch ambtenaar bij de Dienst Landinrichting, heeft meerdere boeken op zijn naam staan, o.a. De stem van het water en De Pronk van huis, schuur en erf. Dit boekje is verluchtigd met illustraties die ook van de hand van Verhagen zijn.

*Alie van Lopik-de Jong, bestuurslid A&V
(website: www.demaauwerd.nl)*

ARREMOEI

door Piet Verhagen

Veul minse waore vroeger aarm, dôôdaarm. Van die minse zeeje ze dan da ze nog geên luis dôôd konne doen. Ze mosse alle cinte vier keer omdraoie en als 't kon 'n hallefie deurbijte. En as ze hêelemaol niks hadde, mosse ze poffe. Da ging zôôlang as 't ging, wat d'n bakker en d'n kruienier wouwe mêestal wel poffe, maor as ze nie uitkeke, zate ze zellef gelijk oan de grond. Dan konne ze de grossier nie betaole en dan was Leie in last. Het êene broch 't andere mee. Daor was niks aon te doen.

En altijd doche de minse dat 't laoter wel weer beter zou worre. As 't maor zeumer wier of al t'r zallem kon worre gevange of elleft of finte of aol. Ze hadde altijd weer hoop. Lukte 't vandaog nie, dan maarge. Maarge zouwe ze meschien wel waark buitenaf krijge, da betaolde goed. Je wist maor nooit. D'r kon nog zôôveul gebeure. De vint van Jaone ha lest twêe zalleme in êene dreef. En wa dink ie? De vollegende nacht weer êen, en 'n grôôte. Da broch 'n hôop op,

da was nie mis. Je kon 't nie zôô gek noeme, of 't kon gebeure, al was 't mêestal bij 'n ander. Zellef bleef je met je arremoei zitte. Gin turref, gin kôôle, 'n bietjie drijfhout, gin brôôd, allêen 'n paor êerpel zonder spek of 'n bietjie vet! Vlêes? Bin je gek mins, nooit gezien. En de keinder mosse soms naor 't zoldertie zonder da ze hadde gegete. Je zou d'r bij gaon zitte janke, maor da haolde niks uit. Gin êene moer. Dan ging ie maor zitte prakkezre of ter nie iewers wa te haole viel. Maor 't beroerde was da alle minse d'r zôô veurzatte. Overall zatte ze te dubbe hoe ze de indjies aon mekaor mosse knôôpe. As ik 't 's zôô dee of zôô. En as ze wa gevonge hadde of doche da ze wa gevonge hadde, dan ginge ze d'r sebiet op af. En dan gawe ze d'r niks om wa ze d'r veur doen mosse. Hêele inde lope as t'r aarges wa te haole viel of as ze bij familie klere konne krijge. Want klere, mins, da was wa. Die wiere opgelapt, d'r was gin ind aon. Op 't lest ko je nie meer zien hoe zôô'n broek of zôô'n jassie d'r in 't begin ha uitgezien. 't Was êen en al lap. En tellekes maor wer verstelle, hee. Hêele aovende zatte ze te passe en te mete en alles mè fijne stiksies aon mekaor te zette. Hêele aovende jao, da zeg 'k nou, maor da kon geênêens altijd. As 'r gin ôolie veur de lamp was, ging 't nie deur of ze mosse iewers nog 'n stuksie kèers hebbe. Soms hadde ze 'n buitekaansie.

Neeje, de grôôte klap kwam nie en zou d'r zeker nooit komme. Die kon je wel op je buik schrijve. As ie d'r maor komme kon zonder schuld te moake. Da je alle minse aon kon kijke. As ta maor kon, dan gaf 't nie zôôveul da je mos sabbele. As ie maor nie hêelemaol van de minse afhankelijk was. Want da was zôô aarg; aareger kon 't bekant nie. En as 'n mins ouwer wier, ha tie nie meer zôôveul nôôdig. As te keinder 't dan maor goed hadde, nou dan was 'r alle reeje veur tevreejenheid.

WIE (HER)KENT?

Alie van Lopik-de Jong

Deze groep dames zijn kraamverzorgsters in spé. Zij moeten velen van u mee ter wereld hebben gebracht.

De foto is waarschijnlijk genomen eind jaren '50 van de vorige eeuw. Het kraamcentrum was toen in Gorinchem in de Boerenstraat.

Ik kan mij dat vaag herinneren omdat mijn tante les gaf aan deze dames en ik daar als kind wel eens kwam. Daar mocht ik dan spelen met een prachtig poppenhuis.

Tante (Geertruida Maria de Jong), is de derde persoon van links van de tweede rij van beneden, naast de mevrouw in het wit. Op dezelfde rij, tweede persoon van rechts, staat mevrouw Van Wingerden-Klijn (Gré).

Wie weet wie de andere dames zijn en wie kan ons meer vertellen over deze opleiding?

Na het verschijnen van het vorige Mededelingenblad kregen wij al snel reacties op deze foto binnen.

Mevrouw Lien de Haas-Brandwijk belde en we kregen een mailtje van de heer De Roover.

V.l.n.r.: Dina van Aken, Lien (Lijntje) Brandwijk, meester Hazebroek, Rie Boonstoppel, Co de Roover.

HET INTERVIEW

Alie van Lopik-de Jong

Dit keer is het interview gelinkt aan het bakkersboek, hoe kan het ook anders. Een gesprek met de heer J. van Wingerden van de Poolster over bakker/kunstenaar Van der Hoff, ooit zijn leermeester op de Avondschool.

De heer Van Wingerden was als kind veel ziek. Daardoor kon hij weinig naar school. Hij laat mij zijn vergroeide bovenarm zien die het gevolg is van de beenmergontsteking, waaraan hij als kind leed. Daardoor heeft hij de Tweede Wereldoorlog anders beleefd dan zijn leeftijdgenootjes. Hij was thuis van school en omdat het gezin Van Wingerden dichtbij scheepswerf De Merwede woonde, heeft hij gezien hoe bij een razzia op de werf de mannen werden weggevoerd naar de School met de Bijbel en daar door de Duitsers tegen de muur werden gezet. Zij zijn vanaf die plek ook weggevoerd. Van Wingerden heeft bij elkaar maar vier jaar lager onderwijs genoten.

Er was in de dorpen Hardinxveld en Giessendam na de Tweede Wereldoorlog een Avondschool. In Giessendam was deze school in het gebouw van de Openbare Lagere School aan de Damstraat, waar nu de Damplaats is en in Hardinxveld in het gebouw van de Openbare Lagere School aan de Sluisweg.

Van Wingerden heeft vier jaar lang in de winter, van zijn 15e tot zijn 20e jaar, deze avondschool gevolgd, om zich wat meer te ontwikkelen. De vakken die daar gegeven werden, waren ter ondersteuning voor jongens die in de metaal werkten. Er was een richting Werktuigbouw en een richting Scheepsbouw. Van Wingerden zat bij Werktuigbouw. Beide klassen zaten één avond per week vol met 30 leergerige jongens. Naast de technische vakken werd er ook rekenen, Nederlandse taal en Engels onderwezen. Een officieel diploma kreeg je na die vier jaar niet, maar in de wijde omtrek werd het door de bedrijven erkend. In veel dorpen en steden waren in die tijd vergelijkbare Avondscholen.

De heer Van Wingerden heeft goede herinneringen overgehouden aan de docent Technisch Teken en de heer Van der Hoff. Hij heeft in zijn latere leven veel plezier gehad van de kennis die hij bij Van der Hoff heeft opgedaan.

Van der Hoff leerde de jongens tekenen in perspectief. Zette een bankje neer om na te tekenen, of onderdelen van motoren die op papier moesten worden gezet. Regelmatig kregen de jongens de opdracht een boom te tekenen. Die moest dan wel uit het hoofd worden getekend. Het materiaal waarmee gewerkt werd was altijd pen of potlood, veel potlood. Duidelijk is te zien aan het werk dat

bij Van Wingerden in huis hangt hoeveel geduld Van der Hoff hem heeft bijgebracht om met potlood te werken. Een tekening van ongeveer 100 cm x 75 cm van een bergdorp, enkel in grijs tinten, moet monnikenwerk zijn geweest.

Van Wingerden vertelt dat Van der Hoff goed les gaf. Hij haalde uit iedere leerling wat erin zat. Had veel geduld en gaf goede tips. Hij liet echter nooit werk van zichzelf zien. Het was een bescheiden en vriendelijke man. Ook gaf hij de leerlingen de vrijheid zelf met ideeën te komen. Van Wingerden mocht ook wel eens iets op het bord voordoen of uitleggen. De heer Van Wingerden zegt het heel mooi: "Het was een hebbelijke man".

Bakker Gerrit van der Hoff, blz. 114 in het boek BROODNODIG, volgt op latere leeftijd zijn hart door aan de Academie voor Beeldende Kunsten te Rotterdam te gaan studeren en zich te gaan wijden aan de kunst. Hij was ook niet sterk om iedere dag voor dauw op te staan om brood te bakken.

In 1968 is postuum een prachtig boek uitgegeven door familie Van der Hoff over De Giessen, bij leven geschreven en getekend door Gerrit van der Hoff, dat opent met het navolgende gedicht:

Mijn gebed

*Toen in mijn zonnig leven De tijd van ziekte kwam,
En ondanks al mijn streven De Heer mij veel ontnam,*

*Toen ik na vele slagen Aan 't einde mijner kracht
Ook d'arbeid zelfs moest staken Toen leek het
rondom nacht.*

*De toekomst was zo duister Ik voelde me zo klein:
Geen arbeid voor mijn handen, 'k geloofde niets te zijn.*

*'k Heb toen mijn beide handen Gevouwen voor
mijn God, Gevraagd om and 're arbeid En vrede in
mijn lot.*

*Om arbeid voor mijn handen, Om arbeid voor
mijn brein Opdat 'k in 't verd 're leven Toch ook
weer "iets" mocht zijn.*

*Maar bij mijn daaglijks bidden Vroeg ik steeds
"Lieve Heer, Laat mij dan nu gaan.....teek'nen en
schild'rentot Uw eer!"*

Gerrit J. van der Hoff (1900 – 1954)

RECENSIES

Jany Dubbeldam – van der Waal van Dijk

BOEK: STREEKEIGEN KLEINE MONUMENTEN IN DE BINNENWAARD

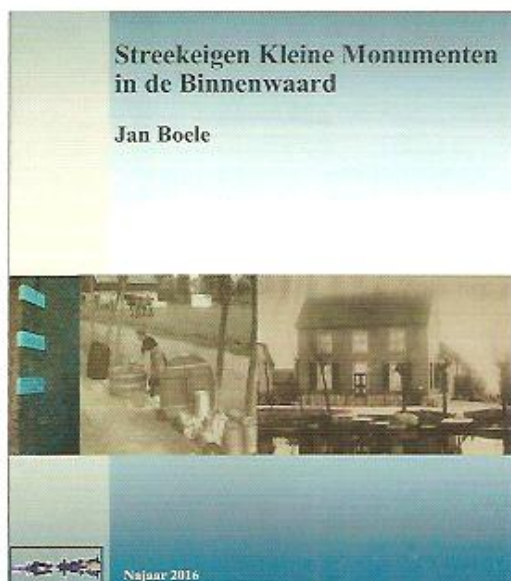
Geschreven door Jan Boele

De dorpen Bleskensgraaf, Brandwijk, Goudriaan, Molenaarsgraaf, Ottoland, Oud Alblas en Wijngaarden, die met elkaar de Binnenwaard van de Alblasserwaard vormen, tellen bij elkaar nogal wat rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten. Deze kennen daarmee een zekere bescherming.

Dit geldt niet voor de inrichting van de oude boerenerven. Veel van deze elementen, uit vroeger tijden op en rond het boerenerv, zijn in de loop van de afgelopen decennia verdwenen. Slechts een goed speurder vindt hiervan nog overblijfselen.

Dit was de reden waarom de Historische Vereniging Binnenwaard besloot met deze uitgave hier aandacht aan te schenken. Het resultaat mag er zijn! We zien allemaal o.a. de vele waterstoepen, soms overdekt met een boenhok, stookhuisjes, varkenshokken met een uitloop naar buiten en ga zo nog maar even door. Door dit boekje wordt de aandacht er weer op gevestigd. Een zeer lezenswaardig kijk- en leesboek!

ISSN 1871-4501 Uitgave najaar 2016, uitgegeven door de Historische Vereniging Binnenwaard, onder redactie van Joke Karelse-de Jong en Corrie Vink-Versteeg. Verkrijgbaar in Het Historisch Museum Het Voorhuis of via e-mail: redactie@binnenwaard.nl Prijs: € 2.50

BOEK: JAARBOEK 2016, DEEL 32

Geschreven door A.J. Busch, Anton Rooseboom de Vries en Aron de Vries

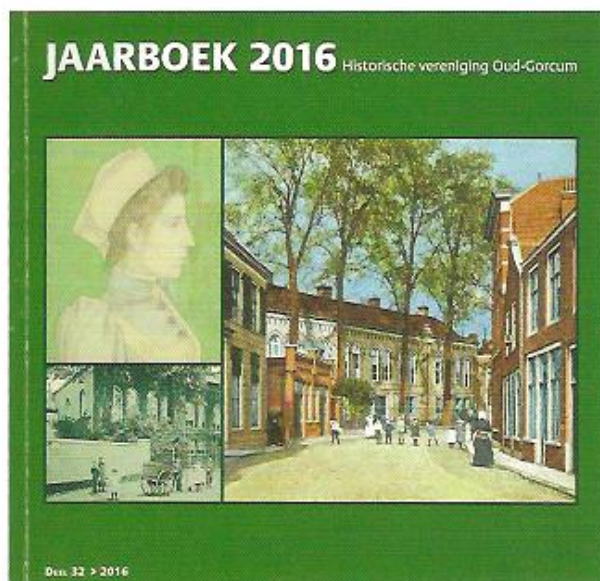
We kennen allemaal de uitspraak "Wie de geschiedenis niet kent, is gedoemd haar te herhalen".

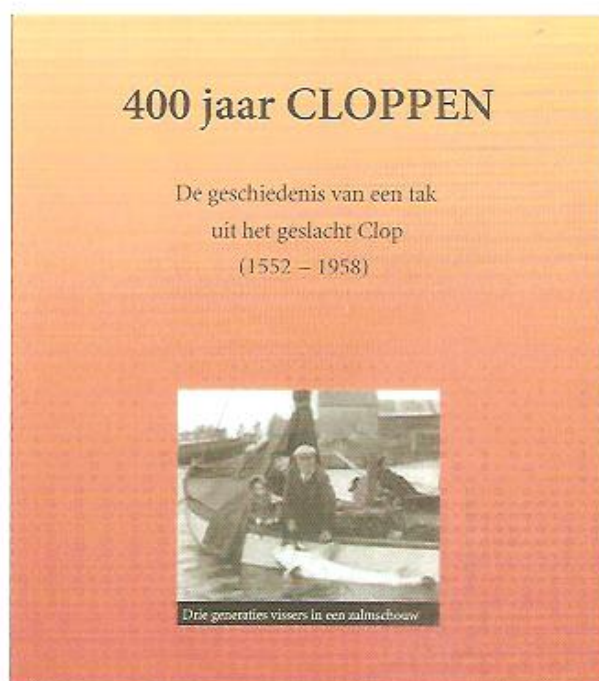
Het jaarboek is onderverdeeld in drie hoofdstukken. Het eerste: "Kan de moeder toveren, zo kan 't de dochter het ook" vertelt ons bizarre verhalen uit de zestiende eeuw. Waarin de Hardinxveldse Geertgen Hendricxdr. een belangrijke rol speelt, verdacht van toverij.

Het tweede hoofdstuk beschrijft de historie van het 18de-eeuwse pand Appeldijk 3 en zijn bewoners.

Het derde hoofdstuk gaat over Coenraad Hiebendaal, sportman en medicus (1879-1921). Aanvankelijk was het uitgangspunt van dit artikel de sportprestatie die deze Gorcummer in 1900 leverde. Hij blonk uit als roeier en kwam zelfs uit op de moderne Olympische Spelen!

Na het voltooien van zijn medische studie kwam hij via Amsterdam terecht bij het ziekengasthuis in de Haarstraat, ooit opgericht als armenhuis. Heel bizar om te lezen hoe het bij de ziekenverpleging slechts 100 jaar! geleden eraan toeging. Niet te vergelijken met het moderne ziekenhuis van vandaag!

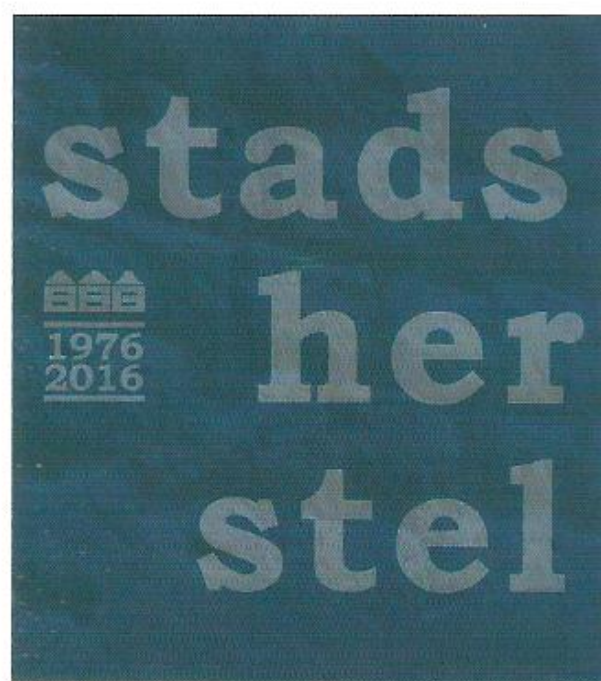

400 JAAR CLOPPEN

Geschreven door Elle Klop.

De geschiedenis van een tak uit het geslacht Clop (1552-1958). Voor iedereen die Klop heet, of Kloppen in de familie heeft en degenen die belangstelling hebben voor genealogie een zeer lezenswaardig boek. Uiteraard met de genealogische gegevens, maar ook met alle details die ons een kijkje geven in het leven van de 'Kloppen'.

Uitgegeven in eigen beheer.
Te koop in het HIC voor 15 euro.

BOEK: STADSHERSTEL 1976-2016

Auteurs Ton Peters en André Degen, fotografie door Marcel Köppen.

De Stichting Stadsherstel bestond in 2016 veertig jaar, een reden om dit boek te maken om als herinnering vast te leggen wat de afgelopen veertig jaar is bereikt en de Stichting gaat nog steeds door! Er is immers nog werk genoeg te doen in Gorinchem, zeker als het om behoud van de binnenstad gaat.

Gelukkig blijkt uit de interviews dat ook de bewoners van de SSG-panden betrokken zijn bij dit werk. Er is nog een eindeloze lijst met verlangens. Dit boek laat de gerestaureerde panden zien die tot nu toe door de Stichting Stadsherstel gerealiseerd zijn. Aan de buitenkant is weinig tot niets veranderd, maar het interieur is aangepast aan de eisen van deze tijd.

Erg leuk om door te lezen en te bekijken!

ISBN/EAN 978-94-92536-01-3
Uitgave van Beeldkazerne in opdracht van de Stichting Merewade

ACTIVITEITEN EN EXPOSITIES IN DE REGIO

BIJZONDERE ZOMEREXPOSITIES

Het Gorcums Museum en Museum De Koperen Knop te Hardinxveld-Giessendam presenteren na overleg een aan elkaar verwante expositie die het boerenleven onder de aandacht brengt.

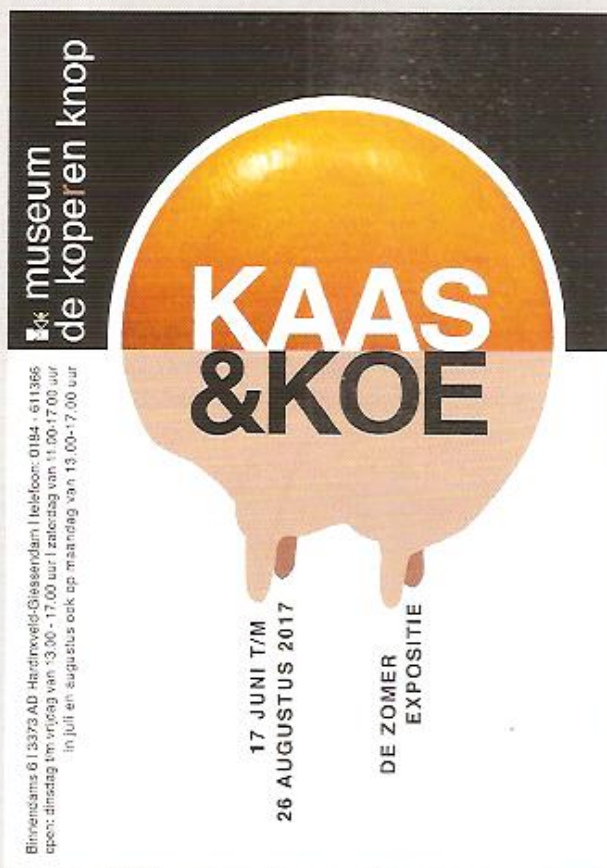
Het Gorcums Museum zet de koe in het middelpunt, weergegeven op uiteenlopende wijze door meerdere beeldend kunstenaars. Midas Dekkers, die de tentoonstelling ook heeft geopend, heeft op een ludieke wijze een audiotour ingesproken waarop hij een 10-tal kunstwerken bespreekt die u via een app op uw telefoon kunt beluisteren.

Ook kunt u op de website van Het Gorcums Museum lezen dat zij in de zomermaanden rond deze expositie heel veel activiteiten organiseren voor jong en oud.

De Koperen Knop laat de boerderij meer tot leven komen en dan voornamelijk de kaasbereiding. De expositie heeft de titel meegekregen Kaas en Koe. Alles op het gebied van kaasbereiding komt hier tot leven, maar ook kunstwerken ontbreken hier niet.

De expositie De Koe in de Kunst in het Gorcums Museum duurt nog tot 10 september 2017.

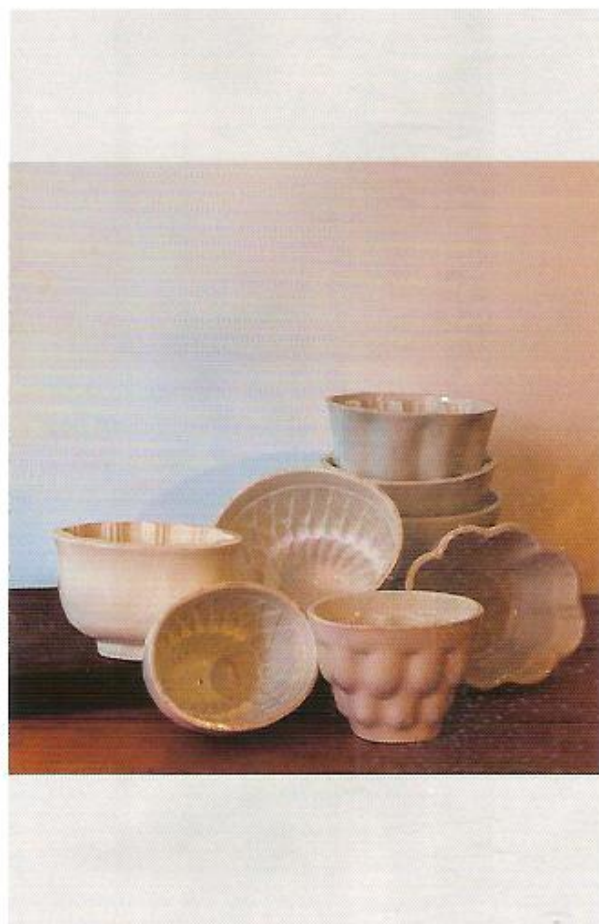
De Zomerexpositie Kaas en Koe in De Koperen Knop is te bezichtigen van 17 juni tot 26 augustus 2017.

EXPOSITIE HET VOORHUIS, BLESKENS GRAAF

In de mooie boerderij van Museum Het Voorhuis is deze zomer een interessante expositie voor wie van toetjes houdt. De expositie heeft de formidabele naam meegekregen van PUDDING-VORMIDABLE. En alsof dat niet genoeg is, je kunt er een aantal puddingproeverijen komen meemaken. Voor wie het toetje na de maaltijd had afgeschaft..... Kijk op de website.

Adres van Het Voorhuis: Koekoekspad 1, Bleskensgraaf.

SLIEDRECHTS MUSEUM

Het Sliedrechts Museum op de Kerkbuurt, niet te verwarren met het Baggermuseum is twee maal per week geopend en wel op woensdag- en op zaterdagmiddag loopt de tentoonstelling. Voor meer informatie kunt u op hun website kijken.

Deze zomer loopt hun tentoonstelling tot 9 september 2017 en geeft veel informatie over de Biesbosch Crossers.

**BIESBOSCH
CROSSERS**

1944 - 1945

De Biesbosch in de oorlog.

Een periode in beeld gebracht met o.a. films, een originele gebruikte kano en de routekaart waarlangs de cross linies liepen.

In samenwerking met de stichting cross linie Sliedrecht.

Sliedrechts museum

Locatie: Sliedrechts Museum
Datum: van 3 mei tot en met 9 september
Tijd: Woensdag middag en zaterdagmiddag Van 14.00 tot 17.00

Arbeids- en Ouderwet 2017
0244 41 164 (info) info@sliedrechtsmuseum.nl
www.sliedrechtsmuseum.nl

Een bezoekje voor in uw vakantie?

SCHENKINGEN

"Een trouwe wachter", geschreven door H. van den Hoven. Dit was een bekende gelovige Hardinxvelder.

B. Huisman:

2 x stamkaart

P. Sommeijer:

K.V.V. Bestuurdersbond

T. Groeneweg:

Doos met uitgaven HV Rabobank

A. van Zanten:

Diverse Couranten

Fred Stuij:

- Veel boeken over Sliedrecht en Hardinxveld, glasnegatieven van winkelpanden.
- Vijf cd's over Genealogie.
- Fotoboekjes over Sliedrecht.

Van Lents:

Boekhouding De Bruin

Daaf van Wijngaarden:

Edities tijdschrift Binnenvaart

Bakker Nout:

Originele broodmand, bakblikken en deegrol

IHC:

- Personeelsblad van Scheepswerf "De Merwede" van 1991 t/m 2006 (niet compleet)
- Drie legpuzzels m.b.t. deze Scheepswerf
- Legpuzzel met een afbeelding van
- Luchtfoto van de werf (1000 st.)
- Legpuzzel met de uitname van de Baanhoekbrug t.b.v. de doorvaart van het m.s. Prinsendam op 3-11-1973 (1000 st.)
- Legpuzzel met de afbeelding van De zee . sleepboot 'Smit Rotterdam' gebouwd bij De Merwede" (750 st.)
- 2 CD' s met informatie over de werf (o.a. lijst met bouwdrs. en foto's)

Mevr. Verkaik:

Houten EHBO koffer

Houten EHBO koffer

Dit geborduurde werk werd binnengebracht door mevrouw Bolder-Bakker en is gemaakt door haar moeder mevrouw Bakker-Trapman (tante Jans). Oom Jan Bakker heeft de lijst uitgesneden.

Deze mooie pop, in de Streekdracht van onze Waard, is geschonken door mevrouw Joke Overduin-den Uil. De pop is afkomstig van haar moeder, mevrouw Den Uil-Nederlof, die overleed begin van dit jaar op 98-jarige leeftijd.

UITGAVEN

UITGAVEN IN DE HISTORISCHE REEKS EN SPECIALE UITGAVEN VAN DE HISTORISCHE VERENIGING HARDINXVELD-GIESSENDAM

1. Buitendams 4 (1778-1978)	€ 2,25
2. Molens van Hardinxveld-Giessendam	€ 3,85
3. Den Eendenbout (opgraving in een woonheuvel)	€ 3,85
4. Het stoomgemaal	x
5. Makelaars van Hardinxveld-Giessendam	€ 3,85
6. Buitendams 118 (Giessendamse boerderij)	x
7. 700 jaar Dam	€ 3,20
8. Parlevinkers	x
9. Rondom de Giessen	x
10. Swets tabak en daar blijf ik bij	€ 6,60
11. Hardinxveld en Giessendam in de Franse Tijd	€ 5,65
12. Café Schalk	€ 5,65
13. 100 jaar boemelen	x
14. De Hongerwinter	€ 6,60
15. De Hennepteelt	€ 4,40
16. Het kleine monument in Hardinxveld-Giessendam	€ 5,45
17. Dijken en doorbraken	x
18. Aan d'n dijk	x
19. Gemeentehuizen van Hardinxveld-Giessendam	€ 2,25
20. Ievers tussen Kaai en Kloeve...deel I	x
21. Aart van Bennekom, kunstenaar	€ 6,80
22. Herinneringen aan oorlogstijd	x
23. 100 jaar Nederlandse Protestantenvond	x
24. Ievers tussen Kaai en Kloeve, deel II	€ 6,80
25. Uit de pen van tante	€ 6,80
26. De watersnood van 1953	x
27. Schuttevaer en Binnenvaart	x
28. De Crisisjaren in Hardinxveld en Giessendam	x
29. Vrouwenrecht en liberalisme aan de Merwedijk	€ 6,60
30. De 50ste mei	x
31. De samenvoeging van Giessendam en Hardinxveld	€ 8,85
32. C. Baardman, de schrijver en zijn werk	€ 7,95
33. Het Langeveer	€ 6,60
34. De Indiëgangers	€ 12,50
35. 1899-1999 Nieuws van honderd jaar geleden	€ 6,80
36. De Peulenstraat in 1950	x
37. Groeten uit Giessendam	€ 8,25
38. De historie van het pand Buitendams 4	€ 6,50
39. Nievers was den dijk echt recht	€ 9,20
40. Groeten uit Boven-Hardinxveld	€ 8,90

41. Kleine zaken van een kleine kerk, Gereformeerden in Hardinxveld	€ 9,80
42. Groeten uit Beneden-Hardinxveld	€ 8,90
43. 150 jaar Openbaar Onderwijs in H'veld-Giessendam	€ 8,90
44. Merwedegijzelaars, slachtoffers van de razzia van 16 mei 1944	x
45. Marius Donk, leven en werk van een gedreven architect	€ 8,50
46. Winkels op de Buurt	€ 8,50

Overige uitgaven:

Het Verleden Nu (fotoboek)	€ 11,35
Buitendams huis-ter-om-op	x
Een wandeling door Binnendams	€ 6,80
Van Geslacht tot Geslacht... (uitgave van de Hervormde Kerk Giessendam en Hardinxveld)	€ 15,90
Hardinxveld en Giessendam, van vissers- en hoepmakersdorpen naar industriegemeente	x
Hardinxveld en de riviervisserij	€ 20,40
Rehobothschool 1860-1985	x
Van hondekaren en hobbelbussen	x
Anders nog iets (neringdoenden en bedrijven)	€ 2,25
Dr. Aris Graftdijk, Photographie	€ 11,35
Herberg De Zwaan	€ 15,90
Onder ons gezeed	x
Het verhaal van de dijk	€ 7,95
Hoeke Doeme?	€ 7,95
Dvd Dorpsfilm 1953	x
Hardinxveld-Giessendam in de jaren 50	x
(nog te koop in Museum De Koperen Knop)	€ 15,00
Gekleed in de Waard	€ 12,50
Dvd Bommen op de Buldersteeg	€ 10,00
Autobusverkeer in de Alblasserwaard en de Vijftheerenlanden 1905-1945	€ 15,00

Uitgaven van de Stichting Dorpsbehoud

Van boodschappen doen naar winkelen	€ 2,25
Heggen en Steggen (tweede druk)	€ 7,95

* met een x gemerkte uitgaven zijn uitverkocht

Alle uitgaven zijn, tenzij uitverkocht, verkrijgbaar op de volgende adressen:

Historisch Informatie Centrum, Peulenstraat 243. Elke zaterdagmorgen van 10.00-12.00 uur.

Secretariaat Historische Vereniging, Buitendams 77. Maandag t/m vrijdag.

Museum De Koperen Knop. Dinsdag- t/m vrijdag 13.00-17.00 uur, zaterdag van 11.00- 17.00 uur.

Eetcafé De Kleine Beurs, Peulenplein 2.

